İş Kumbara

Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır.

KASIM 1984
SAYI:73

NASREDDİN HOCA BİRGÜN...

Kumbara

Ayda bir yayınlanır
Kasım 1984
Sayı: 73

Türkiye İş Bankası A.Ş. Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına Sahibi:
Halim ÖZEKMEKÇİ

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni
Ertuğrul TİMUR

ONK Ajans Ltd. Şti. tarafından hazırlanan bu dergi BEYHAN AJANS tarafından dizilmiş HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş. tesislerinde basılmıştır.
(1 Kasım 1984)

Adres:
KUMBARA Dergisi
T. İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere
ANKARA

Kapak Resmi:
"Atam, Seni Anıyoruz"
İSMAİL GÜLGEÇ

İÇİNDEKİLER

Atatürk'ü Anarken 4-5
Hazineler 6-7
Yaşanmış Öyküler 8-11
Yetenek Testi 12
Ünlü Kişiler B.R. Eyüboğlu . . . 13
Mini Ansiklopedi . . 14
Deney Köşesi 14
Önemli Günler . . . 15
Denektaşı 15
Ülkemizi Tanıyalım Gümüşhane 16
Ülkeleri Tanıyalım Lüksemburg 17
Genel Kültür . . 18-19
Buluşların Öyküleri Gazete 20-23
El Becerileri 24
Pul 25
Garip Ama Gerçek . 25
Bulmaca 26-27
Sizin Sayfanız . . 28-29
Yanıtlar 29
Spor 30
Zehra Ablam 31
Elif 32

SİZE BİR MEKTUP VAR

Ata'mızı Anıyoruz...

Sevgili Çocuklar,

Atatürk'ü anmak için özel bir çabaya ya da belirli bir törene gerek yoktur. O, her zaman yanıbaşımızda, içimizdedir, yine de kasım ayı Atatürk'ü anmamıza neden olur. Kuşkusuz bu ayın 10'unda yaşama gözlerini yumması, bunun asıl nedenidir. Atatürk'ün yaptığı devrimlerin birçoğunun bu ay içinde gerçekleşmiş olması ise ikinci nedendir. Dergimizin kapağını O'na ayırdık ve sizler için "Atatürk'ü Anarken" başlıklı bir yazı hazırladık. Beğeneceğinizi umuyoruz.

Sevgi ve esenlik dileklerimizle, sağlıcakla kalınız.

KUMBARA

Mektup Arkadaşı köşesindeki İngilizce yazışmak isteyenlere mektup yazdığımda hiçbirinden cevap alamadım. Neden cevap vermiyorlar acaba? GOOD DAYS...

EROL OK/
Sarayköy-Denizli

Sevgili EROL, sana neden cevap vermediklerini bilemem. Ama, sen yazmaya devam et. Senin adresini de burada vereyim; ola ki sana İngilizce olarak yazan bir arkadaşımız çıkar!..
EROL OK (16)
Aşağı Mah. Ömerler
Cad. Yavuz Sok. No. 3
Sarayköy-Denizli
Sana da 'GOOD DAYS" EROL OK! Şu anda iki mektup okudum. Şöyle:

1) *Genel konular ve İngilizce yazışma bölümünde adresimi yayınlarsanız sevinirim. (L. SERAP DÜĞÜMLÜ (14) Tarım Kredi Koop. Müd. Loj. Kozan-Adana).*
2) *Genel konularda ve İngilizce mektuplaşabilirim. (NESRİN YARDAK (14) Bahçelievler Mah. III. Tuna Sok. No. 18/1 Burdur).*

Ve hemen içimden, "EROL OK'a yazsanıza!" demek geldi.

Sayın Nevzat Ağabey: Birçok arkadaşımız size mektup göndermektedir. Her mektupta bir istek görülüyor. Siz bu arkadaşlarımızın isteğini yerine getirmek istiyor musunuz? Tabii ki yerine getirmek istersiniz. Arkadaşlarımızın isteklerini yerine getirirseniz, beni de çok sevindireceksiniz. Hoşçakal Nevzat Ağabey!

MEHMET SARI/Mersin

Sevgili Nevzat Ağabeyciğim: ... Sizden bazı isteklerim var:
1) Yabancı diller için (Fr.- İng. - Alm.) sayfa düzenlemenizi;
2) Denektaşı ve Mini Ansiklopedi sayfalarını genişletmenizi istiyorum.

AHMET KESKİN/Konya

Sayın yetkililer: Bundan önce size iki kez yazmamıza rağmen ismimiz derginizin mektup arkadaşı köşesinde yayınlanmadı. Sütunlarınızda kardeşime ve bana da yer verirseniz çok seviniriz.
MURAT ÇAKIR (16)
NİHAT ÇAKIR (15)
Fetihtepe Mah.
Keskin Sok. No. 15
Hasköy-İstanbul

İşte şimdi yayımlandı!

Sevgili Nevzat Ağabey: Sizden iki ricam olacak: Birincisi Spor Köşesi'ni biraz genişletip ünlü futbolcu kişileri tanıtmanızı istiyorum. Bir de kardeşim BARIŞ'ın isteği var: Garip Ama Gerçek köşesini genişletmenizi istiyor.

AZİZ ÇALIN/
Cumaovası-İzmir

Demek, senin bir rican varmış, sevgili AZİZ ÇALIN!

Sayın Kumbara Dergisi: Derginize şiir ve fıkra yazmak istiyorum. Bunun için derginizde her ay bana bir sayfa ayırmanızı istiyorum.

ÖMER ORAL/Zonguldak

Sevgili ÖMER ORAL: Sen gene yazılarını göndermeye devam et. Ama yüzbinlerce arkadaşımız var-bunlardan binlercesi bana yazı gönderiyor. Onun için sana her ay bir sayfa ayırmam olanaksız! Anlıyorsun, değil mi?

Mektup arkadaşı köşesine adresimi birkaç defa gönderdim, ama bir türlü basılmadı.

İSA ÜNAL/Civit Doğanlı
Köyü-Düzce

Sevgili İSA ÜNAL: Bu dergide sadece 16 ve daha küçük yaşlardaki arkadaşlarımızın adreslerini yayımlıyoruz. 16 yaşından büyük arkadaşlarımızın adreslerini yayımlamıyoruz. Ama bakın şu işe ki senin adresin de böylece yayımlanmış oldu!

Atatürk'ü Anarken

Ulu Önderimiz Atatürk, 10 Kasım 1938'de hayata gözlerini kapamış, ama arkasında sonsuza kadar yaşayacak çağdaş bir Cumhuriyet bırakmıştı

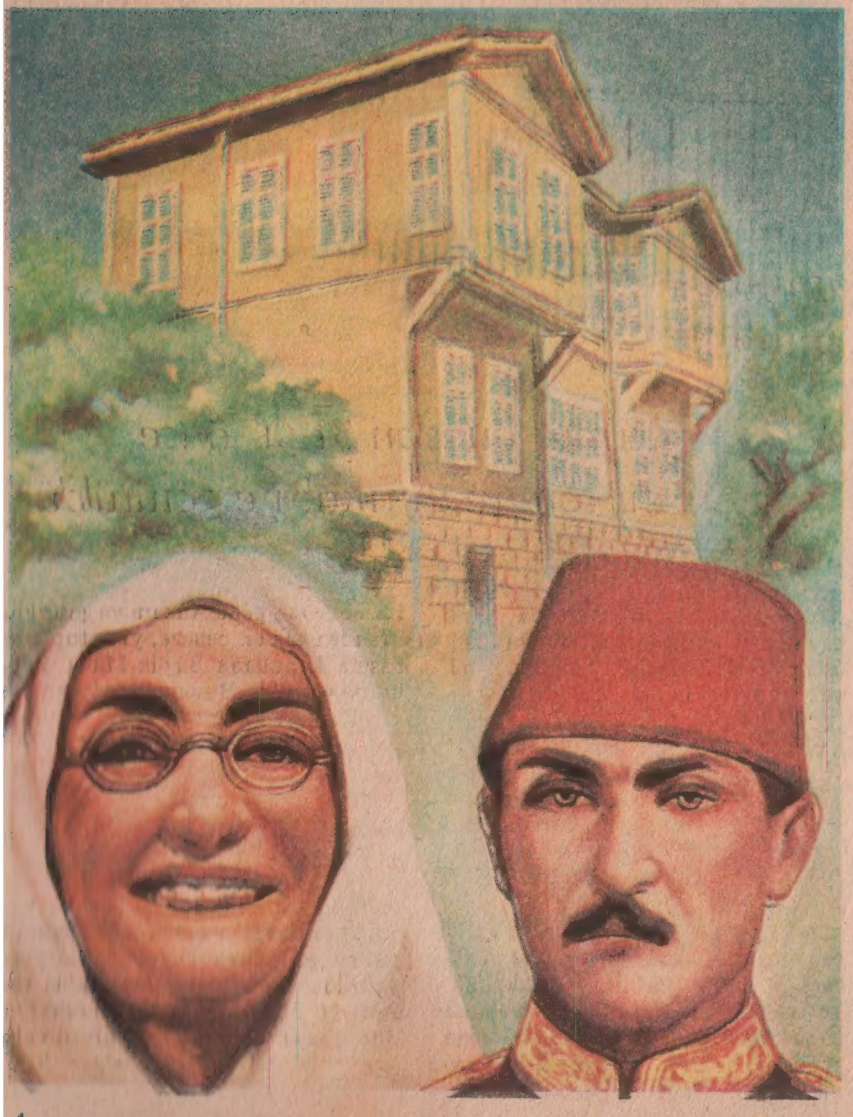

Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım ile babası Ali Rıza Bey, Selânik'te Ulu Önder'imizin doğduğu evin önünde

Atatürk'ün ölümü dünyada derin bir üzüntü uyandırdı ve cenaze törenine bütün devletler temsilci gönderdi

Birinci Dünya Savaşı'nda, büyük savaşlar yaptık. Bizimle birlikte savaşan uluslar düşmana teslim oldular. Böylece biz de yenilmiş sayıldık. Yenilgiyi kabul eden ulusların silahları elinden alındı. Orduları dağıtıldı. Düşmana karşı koyacak gücümüz kalmayınca, düşmanlar yurdumuzu işgale başladılar. Yüreği vatan sevgisiyle dolu olan Mustafa Kemal, Türk ulusunun tutsak edilmesine seyirci kalamıyordu. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı. Türk ulusu kurtarıcısını en içten sevgilerle karşıladı. Çeşitli çalışmalar sonunda Ulusal Kurtuluş Savaşı kazanıldı. Büyük Atatürk'ün önderliğiyle Cumhuriyet kuruldu.

Ömrünü ulusuna adayan Atatürk'e ulusumuz lâyık olduğu yeri verdi: Onu cumhurbaşkanlığına getirdi. Atatürk, cumhurbaşkanı olarak da ulusuna hizmet etmekten geri durmadı. Devrimler yaptı. Yurdu baştan başa gezerek sorunları yerinde inceledi, ulusumuzu bu sorunlardan da kurtardı.

Atatürk, yurt içindeki gezilerinden birini 22 Ocak 1938 günü Yalova'ya yaptı. Yalova'da yeni yapılan Otel Termal'in ilk konuğu oldu. Ay sonuna kadar orada dinlendikten sonra şubatın birinde Bursa'ya gitti.

Atatürk, Yalova ve Bursa gezileri sırasında kendisini üşütmüş, İstanbul'da hastalanarak zayıf düşmüştü. Bu rahatsızlık Ankara'ya vardıktan sonra tekrarladı. Kendisi bir süre Çankaya Köşkü'nde dinlenmeye çekildi. Mayıs başlarında iyileşti. Ankara çevresinde gezintilere çıkmaya başladı. 19 Mayıs Stadyumu'nda yapılan Gençlik ve Spor Bayramı gösterilerini izledi ve aynı günün akşamı güney illerimizde bir inceleme gezisine çıktı. Ne var ki gezide kendisini yormuş, yeniden hastalanmıştı. 27 Mayıs günü, tedavi ve dinlenme için İstanbul'a Dolmabahçe Sarayı'na gitti. Uzman doktorların yaptığı konsültasyon sonucu hastalığın siroz olduğu anlaşıldı. Bu uzman doktorların yanı sıra, yurt dışından da doktorlar çağrıldı. Yoğun bir tedavi yöntemine başlandı. Sağlığını bir an önce elde etmesi için her çareye başvuruldu. Bir süre Savarona yatında kalması kararlaştırıldı. Temmuz sonlarına doğru, Savarona'da kalan Atatürk'ün sağlık durumu, kendisinin Dolmabahçe Sarayı'na naklini gerektirmişti. Atatürk günden güne fenalaşıyordu. Onun hastalığını duyan büyük küçük bütün Türk halkı, sağlığı hakkındaki haberleri heyecanla izliyor, iyileşmesini bütün kalbiyle diliyordu.

16 Ekim 1938'de ilk kriz geldi. Bundan sonra ise, sağlık durumunda hafif bir iyileşme görüldü. Bu, bütün gönüllere bir ferahlık getirmiş, yaklaşmakta olan Cumhuriyetin 15. yıldönümü bayramını kutlamaya daha büyük bir güç vermişti. Fakat Atatürk'ün o sırada İstanbul'dan ayrılması olanaksızdı. Böylece Cumhuriyetin 15. yıldönümü töreni Ankara'da onsuz yapıldı.

Atatürk, 1 Kasım 1938 gününde Büyük Millet Meclisi'nin açılış töreninde de bulunamadı. Söylevini başbakan okudu. 15 gün kadar kendini iyi hisseden Atatürk, yeniden bir kriz geçirdi. Bütün ulusu yeniden bir yas kapladı. Ve korkulan sonuç bütün acılığıyla gerçekleşti ve 10 Kasım 1938 günü saat 9'u 5 geçe, gözlerini kapadı.

Bu kara haber yalnız Türk vatanını değil bütün dünyayı derin bir mateme boğdu. Onun cenaze töreninde bulunmak üzere büyük küçük bütün devletler, temsilciler, savaş gemileri, askeri birlikleri göndererek, Atatürk'e karşı olan derin saygılarını belirttiler.

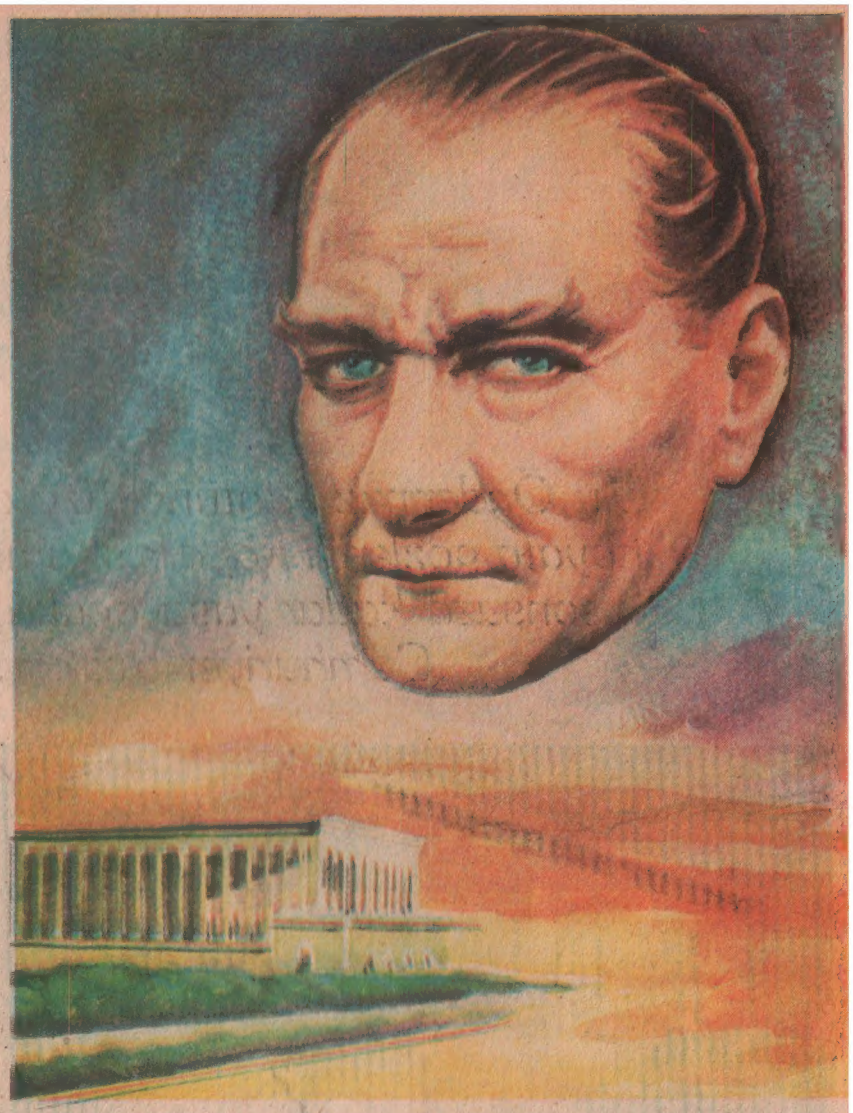

Ata'mız, bundan 31 yıl önce büyük bir törenle Anıtkabir'e götürüldü ve ebedî istirahatgâhına bırakıldı

16 Kasım 1938'de tabutu, Türk bayrağına sarılı olarak bir katafalk üzerinde Dolmabahçe Sarayı'nın büyük tören salonuna konuldu. Halkın ziyareti için sarayın kapıları açıldı. Bütün İstanbul halkı, akın akın son saygı görevini yapmaya koştu.

19 Kasım Cumartesi günü sabahı özel olarak Dolmabahçe Sarayı tören salonunda cenaze namazı kılındı. Saat 8.30'da 12 general tarafından tabutu saygı ile omuzlara alındı ve top arabasına konuldu. Tabut Gülhane Parkı'na getirildi. Burada bir torpidoya alınarak, Yavuz zırhlısına nakledildi. Yavuz, Atamızı akşam geç vakit İzmir'e getirdi. Gece özel bir trene konulan cenaze, yol boyunca halk tarafından karşılanıp uğurlanırken 20 Kasım 1938 günü Ankara'ya getirildi. Trenden alınan cenaze, yine top arabasına konularak Büyük Millet Meclisi'ne getirildi. Burada hazırlanan katafalka konuldu. Ankara'da da saygı geçişi başladı. Bütün Ankaralılar katafalk önünde saygıyla eğilerek geçti. Bu geçiş gecenin geç vakitlerine kadar sürdü. Ertesi günü, 21 Kasım 1938'de saat 10'da muhteşem bir törenle TBMM önünden alınan cenaze, istasyon yoluyla Atatürk'e geçici kabir olarak hazırlanan Etnoğrafya Müzesi'ne getirilerek burada lahte yerleştirildi. Daha sonra Atatürk'ün tabutu 10 Kasım 1953'te Etnoğrafya Müzesi'nden alındı, büyük bir törenle Anıtkabir'e nakledildi, böylece ebedi istirahatgâhına bırakıldı.

Deniz Diplerinde Hazineler

Define aramak, eğlenceli bir serüven, ama tehlikeli de olabiliyor...

İşte beklediği an gelmişti. Mel Fisher, denizin dibinde yüzerken, parıldayan bir şey görüyordu: Acaba rüyaları gerçekleşecek miydi? Evet, altındı o parıldayan şey!

"Denizin dibini kaplayan altınları gördükten sonra bu sahneyi unutmak olası değildir artık" diyor Mel. Bu konuda bir uzmandır o. On yedi yıldan beri Florida'nın ılık, berrak sularında batık gemiler arayıp durmuş. Mel, bir sualtı define avcısıdır. Dünyada, ondan daha çok define bulmuş başka bir insan yok.

Florida kıyılarında o kadar çok batık gemi var ki, Mel'i daha uzun yıllar meşgul edecektir bu. 17. yüzyılda buralarda çok sayıda İspanyol gemisi gezerdi. Bu gemiler altın, gümüş, bakır, boya maddeleri ve tütün taşırlardı. Ama bu gemiler yüklü durumdayken şiddetli fırtınalarla başa çıkamıyorlardı. Pek çoğu batmıştı. İşte o zamandan beri define avcıları bu gemileri aramışlar ve değerli yüklerini su yüzüne çıkarmışlardır.

UZUN ARAYIŞ

Özellikle iki batık gemi Mel'in dikkatini çekmişti. 1622 yılında Atocha ve Santa Margarita adlı gemiler birbirine yakın olarak, bir kasırga sırasında batmışlardı. Her iki gemide de hazineler bulunuyordu. Yıllarca bu iki geminin tam olarak nerede battığına dair söylentiler alıp yürümüştü. Mel, bir noktayı belirleyip orada 5 yıl araştırma yaptı. Ama bir şey bulamadı. Sonra yeni bir ipucu buluverdi.

"Define arayanlardan birisi bu gemilerin battıkları yeri yaklaşık olarak gösteren bir belge bulmuştu" diyor Mel. Belge, İspanya'daki arşivlerde bulunmuş. Bunu öğrenen Mel, sevinerek yeniden bir ekip kurmuş ve ilk noktasından 161 kilometre ötedeki bu yeni yerde çalışmalara başlamış.

Mel ve arkadaşları bir yıl kadar "Batıklık Kumu" denilen bir bölgeyi taramışlar. Ama henüz define filan yok ortalıkta. İki geminin izine rastlayamamışlar.

Sonra bir yaz sabahı, dalgıç - sualtı fotoğrafçısı Don Kincaid eski bir çapanın fotoğrafını çekmek için dalmış. Dibe vardığında ansızın bir altın zincirin kumlardan dışarıya çıkmış olduğunu görmüş. "Bulduğum ilk zincir 2,5 metre uzunluğundaydı" diye anlatıyor Don. Bu ilk bulduğu zinciri koluna sarıp gemiye dönmüş. Bunu gören Mel, artık gemilerden birini bulduklarını anlamış.

Mel Fisher, günümüzdeki tüm define avcılarından daha çok altın bulmuştur. Bu İspanyol altınları öyle çokmuş ki, kumların üzerini kaplayan bir halı gibi görünüyorlarmış.

Resimde görülen altın zincirden metrelercesi su yüzüne çıkarılmıştır. Eskiden zengin kimseler bu altın zincirleri boyunlarında taşırlardı. Bu zincirin her bir baklası kolayca çıkarılabilir ve para yerine kullanılırdı.

Gerçekten de Atocha adlı gemiymiş altlarındaki.

TARİH AYDINLANIYOR

Mel, bulduğu şeylerin, günümüz insanına geçmiş ile ilgili verebileceği bilgilerle de ilgileniyor. Denizin dibinde bulunan tabakların, çatal, kaşık ve bıçakların o zamanki yaşam biçimlerine ışık tutacağının bilincindedir. Örneğin, kurşunkalem boyunda bir altın düdük, o zamanki gemi süvarileri tarafından kullanılıyormuş.

Mel, sualtı arkeologları denilen bilim adamlarıyla da işbirliği yapmaktadır. Bu bilginler, sualtından çıkarılan gemi parçalarını ve bütün öbür nesneleri incelerler. Geminin iskeletini bulurlarsa, onun fotoğraflarını çekerler. Bulunan her şeyin yerini bir plan üzerinde işaretlerler. Bu bilgiler, gemilerin nasıl batmış olduklarını aydınlatmada kullanılır. Ayrıca, 17. yüzyılda gemilerin nasıl inşa edildikleri hakkında bir fikir verirler.

BÜYÜK SERÜVEN

Mel, günümüzde sualtı define avcılığı yapan kimselerden sadece biridir. "Boş vakitlerimi değerlendirmek için başlamıştım bu işe" diyor Mel. "Oysa şimdi bu işten başka düşündüğüm bir şey yok. Tıpkı bir bilgisayar oyunu gibidir bu iş - kazanması güçtür ama, oynadıkça puanınız artar."

Gerçi define bulmak oldukça eğlenceli bir serüvense de tehlikeli de olabilir. Mel'in planlarını öğrenen bazı çağdaş korsanlar, Mel'den önce davranıp define yerine koşarlar ya da Mel'in bulduğu bir defineyi çalmaya yeltenirler. Haklarını koruyabilmek için, Mel bulduğu bir batık gemiyi önce mahkemede kendi adına tescil ettirir. Böylece bulduğu tüm hazineler onun olur. Eğer birisi onun bulduğu batık gemiye yaklaşacak olursa, Mel hemen deniz polisini çağırır, korunmasını ister.

Bu parlak altın düdük çok keskin bir ses çıkarır. Gemi süvarileri, tayfalara bu düdüğü kullanarak buyruklarını iletirlerdi.

Define arayıcılığı oldukça masraflı bir girişimdir. Mel, bir gemideki hazineyi çıkarmak için yasal izni aldıktan sonra bir dalgıç ekibi kurar ve özel gereçleri satın alır. 7 tekne ve 70 kişilik bir ekibin günlük masrafı 1 milyon lirayı bulabilir. Araştırma işi de birkaç haftadan birkaç yıla kadar değişik süreler alabilir. Mel, Atocha'yı bulduktan sonra Santa Margarita'yı bulabilmek için tam dokuz yıl uğraşmıştır.

Araştırma süresini kısaltabilmek amacıyla Mel'in dalgıçları metal dedektörler (bulucu) kullanırlar. Bu dedektörler, bir metale rastlayınca "bip" sesleri çıkarırlar. Ama bulunan metal her zaman batık bir gemiyi göstermeyebilir - denize düşmüş bir uçağın parçaları da olabilir bu. Sonra altını bulsalar bile, üzerindeki kum tabakasını temizlemek kolay bir iş değildir. Bazı defineler kumun 6 metre kadar altında olabilir. Bu kumu ya da çamuru kazabilmek için Mel, kendisinin icat ettiği bir aygıtı kullanır. Dirsek şeklinde bir borudur bu. Bir ucu geminin pervanesinin dönmesiyle pompalanan suyu aşağıya gönderir, öbür ucu da suyun itici gücüyle kumları dağıtır. Böylece açılan çukurlara giren dalgıçlar altınları aramaya başlarlar.

Şu ana kadar Atocha ve Margarita'dan çıkarılan altınların değeri 9 milyar liranın üstündedir. Bu altınlar müzelere ya da özel koleksiyonculara satılmaktadır. Bulunan hazineler ABD ve Kanada'nın birçok kentinde sergilenmektedirler.

Hazineler kent kent sergilene dursun, Mel Fisher yeni hazineler peşinde koşmasını sürdürmektedir. Şu anda 1000 parça gümüş çubuk Atocha'da Mel'in onları çıkarmasını beklemektedir!

Editions Lombard (Bruxelles)

5-NİSAN 1764'TE, CUMBERLAND DÜKÜNÜN HARALARINDA.

NE OLUYOR, SAYIN DÜK?

GÜNEŞ TUTULMASI DERLER BUNA THOMAS.

CUMBERLAND DÜKÜ WİLLİAM AUGUSTA, ATLARA ÇOK MERAKLIYDI, ACIMASIZLIĞINDAN ÖTÜRÜ "KASAP" DİYE TANINIRDI. 1745'TE FONTENOY'DA YENİLMİŞ, AMA AYNI YIL İSKOÇ AYAKLANMASINI BASTIRMAKLA GÖREVLENDİRİLMİŞTİ...

AH, SAYIN DÜKÜM! BU TUHAF OLAYLAR YÜZÜNDEN SİZE HABER VERMEYİ UNUTTUM.

NEYİ?

EN ÇOK SEVDİĞİNİZ KISRAK EŞSİZ BİR TAY DOĞURDU!

NİÇİN SÖYLEMİYORSUN BE ADAM?

OLAĞANÜSTÜ BİR TAY BU! ADINI **GÜNEŞ TUTULMASI** KOYALIM.

NE YAZIK Kİ DÜK ÖLÜNCE ATLARI AÇIK ARTIRMALARDA SATILDI.

GÜNEŞ TUTULMASI ADLI BU TAY İÇİN 70 ALTIN DEĞER BİÇİLİYOR!

OLAMAZ!

BAĞIŞLAYIN, SAYIN YARGIÇ. ADAM WİLDMAN, SMİTHFİELD'DA AT TİCARETİ YAPARIM... BU ATI ÇOK İSTİYORUM, GECİKMEMİN NEDENİ...

PEKİ, PEKİ BAY WİLDMAN, AÇIK ARTIRMA YENİDEN BAŞLAYACAK!

75 ALTIN!
75 ALTINA BAY WİLDMAN'A SATILMIŞTIR!
HA-HA-HA! İYİ ALIŞVERİŞ YAPTIM, ESSİZ BİR TAY BU!
AMA WİLDMAN DÜŞ KIRIKLIĞINA UĞRADI. GÜNEŞ TUTULMASI HUYSUZ, İNATÇI, YABANILDI...
DEHŞET BİR ŞEY YÜZBAŞI O'KELLY! YOLA GETİREMİYORUZ.
HAKLARININ YARISINI SATAR MISIN WİLDMAN?
HEM DE MEMNUNİYETLE, AMA ADAMLARIMDAN DAHA BAŞARILI OLABİLECEK MİSİNİZ?
!?
BEN DEĞİL, WİLDMAN, BEN DEĞİL!
BİRKAÇ GÜN SONRA...
İŞTE ORADA SULLİVAN. İRLANDALILARI İYİ TANIRIM, AMA GÜNEŞ TUTULMASI KARŞISINDA NE YAPABİLECEĞİNİ MERAK EDİYORUM.
BENİ ON BEŞ DAKİKA ONUNLA YALNIZ BIRAKIN!
AMA KEŞ RİYE KAPANMAK İNTİHAR DEMEKTİR!
YA İSTEDİĞİMİ YAPARIM, YA GİDERİM!
SEN BİLİRSİN!
ON BEŞ DAKİKA BOYUNCA, İRLANDALI SULLİVAN'IN GÜNEŞ TUTULMASI ADLI ŞEYTANA NE DEDİĞİNİ KİMSE BİLEMEDİ, AMA...

SURAYA BAKIN! BOŞUNA "BÜYÜCÜ SULLİVAN" DEMEMİŞLER SANA!
GÜNEŞ TUTULMASI İLK KEZ EPSOM'DA, "SOYLULAR KOŞUSU" ADI VERİLEN 6400 METRELİK BİR KOŞUYA KATILDI. 3 MAYIS 1769 GÜNÜ...
"GÜNEŞ TUTULMASI" İLK KOŞUYU KOLAYLIKLA KAZANDI...
İKİNCİ KOŞUDA 200 METRE ÖNDE GELDİ...
SAHİPLERİ SEVİNÇTEN UÇUYORLARDI...
YANILMAMIŞIM, O'KELLY.
GÜNEŞ TUTULMASI KATILDIĞI 18 YARIŞI KAZANDI, AMA...
17 NİSAN 19 NEWMARKET'TE
İSKENDER'LE KİMSE BOY ÖLÇÜŞEMEZ, GÜNEŞ TUTULMASI BİLE!
GÜNEŞ TUTULMASI! NA ONBEŞ BİR!

GÜNEŞ TUTULMASI! HAYIR, İSKENDER!

BERABERE!

EVET BERABERE!

AYNI YILIN 4 EKİMİNDE, GÜNEŞ TUTULMASI'NIN YARIŞ HAYATI BİTMİŞ, DAMIZLIK OLARAK AYRILMIŞTI.

YÜZBAŞI, ATI 1000 ALTINA ALDIĞINIZ DOĞRU MU?

EVET, UZUN BİR SÜRE ÖNCE HEM DE...

11.000 ALTIN ÖNERİYORUM SİZE!

20.000 ALTIN İSTERİM, AYRICA ÖMÜR BOYU 300 ALTIN GELİR, ÜÇ TANE DE SAFKAN KISRAK, AŞAĞISINA SATMAM.

!?

GÜNEŞ TUTULMASI'NIN KANINI TAŞIYAN 354 AT, 900 KOŞUYU KAZANDI, 5 MİLYONUN ÜZERİNDE ALTIN KAZANDIRDI. GÜNÜMÜZDEKİ YARIŞ ATLARININ DA DAMARLARINDA ONUN KANININ DOLAŞTIĞI SÖYLENEBİLİR.

GÜNEŞ TUTULMASI ÖLDÜĞÜNDE BİR OTOPSİ YAPILDI, YÜREĞİ 6 KİLO AĞIRLIĞINDAYDI, KEMİKLERİ ÇELİK KADAR DAYANIKLIYDI... ŞUNU DA EKLEMEK GEREKİR Kİ, GÜNEŞ TUTULMASI KOŞUYA ŞİMDİKİ ATLAR GİBİ İKİ YAŞINDA DEĞİL, BEŞ YAŞINDA GELİŞİMİNİ TAMAMLADIKTAN SONRA BAŞLAMIŞTI.

Genel Yetenek Testleri

TEST: 19

Hazırlayanlar: Aysel ALTINKAYNAK Hikmet ALTINKAYNAK

SORU 1 : 1267m sayısının 3 ile kalansız bölünebilmesi için m yerine hangi doğal sayı yazılmalıdır?
A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

SORU 2 : 1'den 100'e kadar sayma sayıları içinde kaç tanesi 6 ile kalansız olarak bölünebilir?
A) 17 B) 16 C) 15 D) 18

SORU 3 : 4 7 13 25 49 ? sayı dizisinde (?) işaretli yere hangi sayı gelirse, dizinin kuralı bozulmaz?
A) 100 B) 99 C) 98 D) 97

SORU 4 : A I Ç F H J M ? harf dizisinde sıra hangi harftedir?
A) O B) Ö C) P D) L

SORU 5 : Aşağıdaki sözcüklerden biri bir yönüyle diğerlerinden farklıdır. Farklı olan sözcük hangisidir?
A) kafes C) ağıl
B) kümes D) ev

SORU 6 : Aşağıdaki sayılardan hangisi farklıdır?
A) 245 B) 467 C) 180 D) 230

SORU 7 : Aşağıdakilerden hangisi "Bir elin nesi var iki elin sesi var" atasözünü en iyi biçimde açıklamaktadır?
A) Yardımlaşarak büyük işler başarılır.
B) İnsan bir elle hiçbir şey yapamaz.
C) İki ele herkesin gereksinmesi vardır.
D) İki el birbirine vurulunca ses çıkarır.

SORU 8: Aşağıdaki cümle parçacıklarının en anlamlı ve kurallı sıralanma şekli nasıldır?
I. biz
II. cumhuriyeti
III. onu
IV. yükseltecek
V. ve
VI. kurduk
VII. devam
VIII. ettirecek
IX. sizsiniz
A) II, I, IX, III, IV, IV, V, VI VII, VIII
B) II, I, VI, III, IV, V, VII, VIII, IX
C) I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX
D) I, II, V, IV, VI, IX, VIII, VII, III

SORU 9 : Bir sayı kendisinden sonra gelen sayı ile toplanıp, 6 eklendiğinde 99 oluyor. Bu sayı kaçtır?
A) 46 B) 47 C) 45 D) 48

SORU 10 : GENEL sözcüğünün karşıt anlamlısı nedir?
A) umumi C) genelge
B) özel D) tamim

SORU 11 : "Bir çocuk annesinden daima daha . . tir" cümlesinde boş bırakılan yere hangi sözcük gelirse, cümle daha doğru olur?
A) güzel C) genç
B) cahil D) kısa

SORU 12 : "Ayağını yorganına göre uzat" atasözünü en iyi açıklayan cümle hangisidir?
A) Yorganını boyuna göre al.
B) Yorgandan ayağını çıkarırsan üşütür, hastalanırsın.
C) Gelirinden fazlasını harcama.
D) Uyurken iyi örtünmek gerekir.

SORU 13 : Aşağıdaki sözcüklerden üçü bir yönüyle birbirine benzemektedir. Farklı olan sözcük hangisidir?
A) plato B) dağ C) yayla D) ova

SORU 14 : Aşağıdaki cümle parçacıklarının en anlamlı ve kurallı sıralanma şekli nasıldır?
I. annesi
II. izin
III. sokağa
IV. yalnız
V. vermezdi
VI. çıkmasına
A) I, II, VI, V, IV, III
B) I, II, III, IV, V, VI
C) I, IV, III, VI, II, V
D) I, IV, III, V, VI, II

SORU 15 : Karesi 144 eden sayı ile 5'le çarpıldığında 125 olan sayının toplamları kaçtır?
A) 37 B) 137 C) 17 D) 27

SORU 16 : Aşağıdaki sayı dizisinde 5'ten sonra gelen kaç tane 6 vardır?
57856943562319653710656017896567-8001325
A) 8 B) 7 C) 3 D) 4

SORU 17 : İki sayının toplamları 12, çarpımları ise 32-dir. Bu iki sayının farkları kaçtır?
A) 4 B) 20 C) 6 D) 8

SORU 18 : Bir grosanın 3 deste eksiğinin 8 fazlası kaçtır?
A) 110 B) 106 C) 122 D) 124

SORU 19 : Aşağıdaki sayılardan hangisi asaldır?
A) 22 B) 33 C) 44 D) 11

(Yanıtlar 29. sayfada)

ÜNLÜ KİŞİLER

BEDRİ RAHMİ EYÜBOĞLU

Cumhuriyet dönemi şair, yazar ve ressamlarından olan Bedri Rahmi Eyüboğlu 1911'de Görele (Giresun)'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Trabzon'da yaptı, İstanbul'da Güzel Sanatlar Akademisi (şimdi Mimar Sinan Üniversitesi) resim bölümünü bitirdi. Türk kadın ressamlarından Eren Eyüboğlu ile evlendi.

İncelemeler yapmak üzere 1931'de gittiği Fransa'da önce Lyon'da bir yıl, sonra Paris'te iki yıl çeşitli atölyelerde çalıştı. Yurda dönüşünde öğretim üyesi olarak Akademi'ye girdi, bir süre sonra profesörlük unvanını kazandı. Yeniden Paris'e gitti ve orada Musee I'Homme (İnsan Müzesi)'da ilkel soyların sanatını inceledi ve bu araştırmaları sonunda nakış sanatına yöneldi.

Resim çalışmaları yanında şiirler yazdı, resim konularında kitaplar yayınladı. Ayrıca yurt içinde yaptığı geziler sırasında edindiği izlenimlerini "Canım Anadolu" adını verdiği bir kitapta topladı.

1973 Eylül'ünde İstanbul'da öldü ve Küçükyalı'da toprağa verildi.

Eyüboğlu'nun bir yapıtı: "Talaslı" (1945)

Yapıtları

Resim alanında yaptığı ilk çalışmalarında kendisine özgü bir renk anlayışı ortaya koydu. Hanların içlerini, çınarlı kahveleri, yurttan görüntüleri çizdi ve bu çizgilerine içten duyguları egemen oldu. Türk halk sanatları nakışlarına ilgi gösterdi, daha sonra graviür (*), litografi (**) ve serigrafi (***) alanlarına yöneldi, bu konuları kapsayan albümler yaptı. Bunları, halk el sanatlarındaki motiflerle kaynaştırdığı mozaik çalışmaları izledi.

Tablolarından bazıları şunlardır: Kahve Bahçesi, Köylü Kadını, Mangal ve İbrik, Balıklar, Mavi Siyah Kuş.

Şiir kitaplarını şu başlıklar altında topladı: Yaradana Mektuplar, Karadut, Tuz, Üçü Birden, Dördü Birden.

Gezi-Deneme alanında yazdığı öteki kitapları da Tezek, Delifişek, Resme Bakışlar'dır.

(*) Kazıma ile yapılan resim.
(**) Taş basması. Kireçtaşı üzerine yağlı bir maddeyle yapılan resim veya şekilleri baskı yoluyla çoğaltma.
(***) Kalıpla baskı yapma yöntemi.

ÖZELLİKLERİ

- Fransa'dan dönüşünde ressam beş arkadaşı (Cemal Tollu, Sabri Berkel, Nurullah Berk, Zeki Faik İzer ve Zühtü Müridoğlu) ile birlikte D Grubu'nu kurdu.
- İlk şiiri, lise öğrencisiyken Muhit; ilk yazı ve resimleri de Yeni Adam dergilerinde yayınlandı.
- Brüksel sergisinde Türk pavyonu için yaptığı 227 metrekarelik mozaik panosuyla büyük ödül olan altın madalyayı kazandı.
- Sao Paulo (Brezilya)'da düzenlenen bir sergide onur madalyası aldı, Paris'te NATO binasındaki 50 metrekarelik panosuyla da uluslararası bir ün kazandı.
- Resim ve Heykel Müzesi'yle Milli Kütüphane'de ve özel koleksiyonlarda birçok tablosu vardır.
- Bir düşün adamı ve yazar olan Sabahattin Eyüboğlu (1908-1973) kardeşiydi.
- Milliyet Gazetesi Sanat Dergisi'nce açılan öykü yarışmasında "1976 Yılı Sanatçısı" seçildi.
- Rockfeller bursuyla Amerika'ya gitti ve mesleğiyle ilgili çeşitli incelemeler yaptı.
- Mimar Sinan Üniversitesi'nde adının verildiği bir atölye vardır.

Bilim ansiklopedi

MISIR PİRAMİTLERİ NİÇİN YERE BATMAZLAR?

Piramitler 4500 yıldan bu yana oldukları gibi durmaktadırlar. Bunlardan en büyüğünün ağırlığı 11 trilyon tonu aşar ve gene de kumların içine gömülmez bu piramit!

Bunun nedeni, piramitlerin yapılacağı yerlerin iyi seçilmiş olmasıdır. Büyük Sahra çölünün sadece kumdan oluştuğunu sanırız. Oysa, üstteki kum tabakasının altı kireçtaşı denilen kayalıklardan oluşur. Piramitler, işte, bu kayalıkların yeryüzüne yakın olduğu yüzeyler üzerinde kurulmuşlardır. Yani, temelleri sağlamdır.

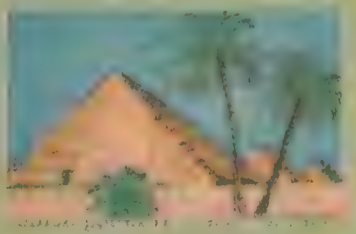

Piramitlerin şekilleri de, batmalarını önler. Bir piramidin tabanı yaklaşık 10 futbol alanı kadar olabilir. Böylece, piramidin ağırlığı büyük bir alana yayılmıştır. Tıpkı plajda yürürken ayağımızın kuma batması, ama yattığımız zaman kuma batmamamız gibi!...

İNSAN GÖZÜ NE KADAR UZAĞI GÖREBİLİR?

Kimileyin milyonlarca kilometre öteleri görebiliyoruz; kimileyin de burnumuzun ucundaki bir şeyi görmekte güçlük çekiyoruz. Demek ki, görebileceğimiz uzaklık, kimi koşullara bağlı oluyormuş. Hava durumu ile bakılan şeyin parlaklığı işte bu koşullardan başlıcalarıdır.

Açık havalı bir günde, yüksek bir binanın tepesinden bakarsak, çok uzakları görebiliriz. Ama sisli bir havada, binanın bulunduğu sokağı bile göremeyiz.

TOPOLOJİ DENEYİ

Deney köşesi

Gerekli Malzeme

- Bir parça sert karton (18x6 cm.)
- Bir parça sicim (60 cm. kadar)
- Delik açmak için sert ve sivri uçlu bir nesne (örneğin, çivi)
- Keskin bir makas ya da çakı
- Sert bir halka (metal ya da plastikten olabilir)
- Bir kurşunkalem

Nasıl Yapılır?

Bu malzemeyle resimde görülen düzeni elde ediniz. Şimdi sorun şudur: Sicimin bir yanındaki halkayı, hiçbir şeyi kırıp, yırtıp bükmeksizin, sicimin öbür yanına nasıl geçirebiliriz? Pek öyle göründüğü kadar kolay bir iş değildir bu!

İsterseniz bir deneyin, ama sakın sinirlenmeyin. Bu bir topolojik deneydir. Bu konularla uğraşan kimselere topolojist deniyor. Bu bilim adamları, hiçbir şeyin "solid-katı" olduğunu kabul etmezler ve buna benzer bir çok örnekler bulurlar. Zevkli bir oyun olarak da kullanabilirsiniz bunları.

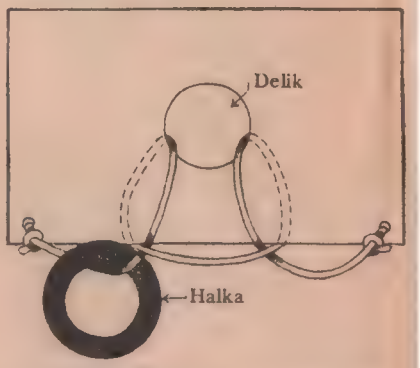

1) Kesik çizgiler, kartonun arkasındaki sicimi gösterir.

Topoloji: Geometrik şekillerin veya üç boyutlu cisimlerin bazı durumlarda değişmeyen özelliklerini inceleyen matematik dalı.

Çözüm:

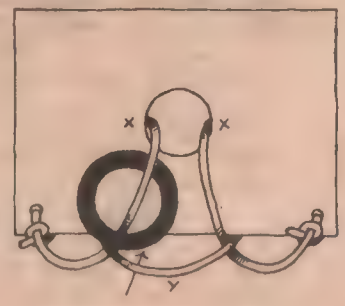

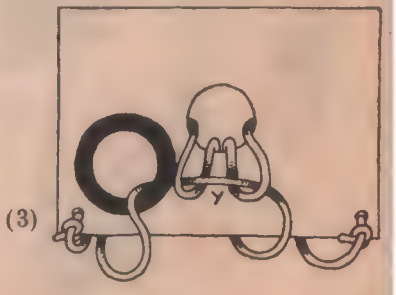

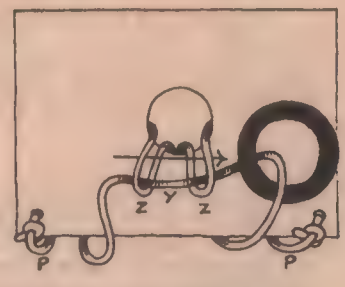

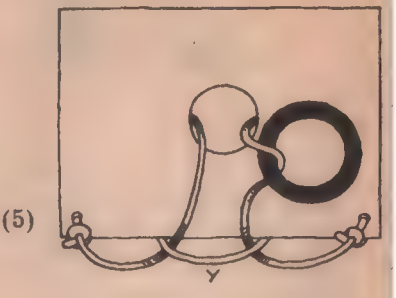

2) Önce, halkayı y ilmeğinden geçiriniz. Sicimi, x deliğinin iki yanından çekiniz.
3) y ilmeği delikten geçecektir.
4) z ilmeklerini hafifçe çekerseniz, halkayı onların arasından geçirebilirsiniz.
5) Düğüm yerlerine yakın olan ilmekleri hafifçe çekiniz. y ilmeği delikten içeriye geri dönecektir.
6) Son olarak halkayı ilmekten aşağıya doğru çekiniz.

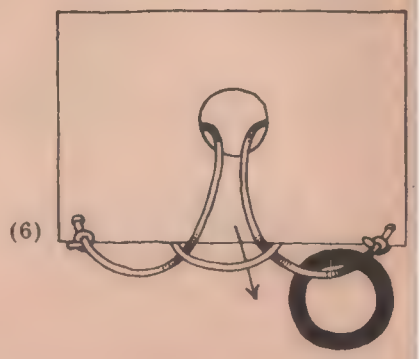

PÜF NOKTASI: HALKAYI DEĞİL, SİCİMİ HAREKET ETTİRMEKTİR!

Kasım Ayında Önemli Günler ve Haftalar

Kasım ayının en büyük etkinliği ATATÜRK HAFTASI. Ata'mızın aramızdan ayrılış tarihi olan 10 Kasım (1938)'ı içine alan bu hafta için ilgili yazımız dergimizin ilk sayfalarında yer alıyor. Kasım'ın öteki önemli gün ve haftalarını da şöyle özetleyebiliriz:

ÖĞRETMENLER GÜNÜ (24 Kasım (1981)): Topluma hizmet etmek bakımından meslekler arasında ayrım gözetilemez. Her mesleğin değişik yönlerden ülke kalkınmasındaki görevleri önemlidir. Bunun için de her meslek saygıdeğerdir. Ama öğretmenlik mesleğinin meslekler arasında seçkin ve saygın bir yeri vardır. Çünkü her meslekten görevlileri ve uzmanları yetiştiren okullar vardır. Her okulda da yetiştiriciler öğretmenlerdir. Doktorları, mühendisleri, yargıçları, subayları yetiştirenler öğretmenlerdir. İlkokuldan üniversiteye kadar öğretmenler yurt düzeyinde her yere yayılmışlardır. Yurt kalkınmasında en büyük ve en güç görevi öğretmenlerimiz yüklenmiştir. Öğretmenler yalnız öğrencilerinin değil çevrenin kalkınmasından, aydın düşünmesinden de sorumludurlar. Bu yönüyle de ne denli saygı göstersek azdır. Ulusumuzun bu saygısının bir belirtisi olan Öğretmenler Günü, 1981 yılından başlayarak kutlanmaktadır. Öğretmene ve öğretmenliğe karşı gereken saygıyı göstermek amacıyla düzenleniyor. Bu tarihte yapılmasının nedeni de Atatürk'ün "Millet Mektepleri Başöğretmenliğini kabul ettiği gün" olmasındandır. Öğretmenler Günü, Atatürk ilkelerine ve devrimlerine bağlı, kederde ve tasada ortak olup mesleğe ömür vererek emekli olmuş öğretmenlerin hizmetlerinin unutulmadığını topluma kanıtlama olanağı veren, öğretmenleri onurlandıran güzel bir gün olmasıdır.

ÇOCUK KİTAPLARI HAFTASI (Üçüncü hafta): Bu hafta gerek okullarımızda, gerekse radyo, televizyon ile basınımızda gittikçe anlamlı bir şekilde kutlanmaktadır. Bu haftada amaç, kitabın ve kitap okumanın önemini yaygınlaştırmaktır. Ülkemizde 1947 yılından beri kutlanan bu hafta, çocuk kitaplarını gündeme getirir. Bu nedenle çocuk kitapları konusu her yıl biraz daha önem kazanır.

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Suyun donma derecesi "0° C"-dir. ("C" santigrat demektir.) Suyun kaynama derecesi ise "100° C"dir. Oysa Fahrenhayt esasına göre su "32° F" ("F", Fahrenhayt demektir) derecesinde donar. Fahrenhayt'a göre suyun kaynama derecesi kaçtır?

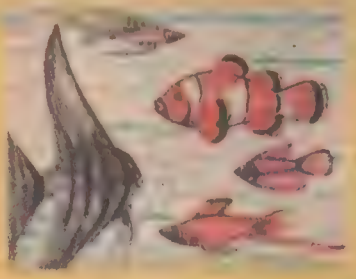

2. O kadar çok balık türü var ki, adlarını akılda tutmak zor oluyor. Örneğin, şunların hepsi balık adlarıdır (ama biri değil; bir de çiçek adı var aralarında- hangisi çiçek adı?): RİNGA- SARIKANAT- SAZAN- LİPA- PARİ- ORKİNOS- SİNARİT- BELEMİR- LAPİNA.

3. Binbir Gece Masalları'na konu olan Harun Reşit'in halifelik yaptığı dönem 785 yılında başlar. Ya hangi yıla kadar sürer?

4. "LAND" sözcüğü İngilizcede "yer, ülke" anlamına gelir. Kimi ülkenin adı da bu harflerle ya da biraz değişik biçimleriyle biter: TAYLAND, SWAZİLAND, FİNLAND(İYA), İZLAND(A), İRLAND(A) vb. Adı bu şekillerden biriyle biten bir ülke daha bulunuz! İpucu: Bu ülkenin para birimi FLORİN'dir.

5. Kimi deyimlerimizde sayı adları da sık sık kullanılır. "İkide bir", "dört duvar arasında kalmak", "üç buçuk atmak" vb. Pekâlâ, "Çok uzun yaşamak" anlamına gelen ve dokuz ile başlayan üç sözcüklü bir deyim geliyor mu aklınıza?

6. "Banyo süngeri"nin bir hayvan adı olduğunu biliyor muydunuz? Evet, genellikle denizlerde bir yere tutunarak koloni durumunda yaşayan çokgözeli ilkel bir hayvandır banyo süngeri. Evlerimizde kullandığımız, suyu fazlaca çeken esnek süngerbu hayvanın hangi bölümünden oluşuyor dersiniz?

7. Gazetelerde sık sık "OPEC"ten söz edilir. İngilizce sözcüklerin ilk harflerinden oluşan bu kısaltmanın Türkçe karşılığı nedir? İpucu: Petrol alış verişi ile ilgili bir kuruluşun adıdır bu.

8. "Altınbaş", bir kavun türüdür; "altınoluk", işlemeli kadın şalvarıdır. Ya, "turunçgillerden, sıcak bölgelerde yetişen ve öbür adı greyfrut olan meyvenin "altın"lı adı nedir?

9. Dünyada çeşitli para birimleri var... Ortadoğu ülkelerinde genellikle "Riyal" ve "Dinar" kullanılıyor. Şu ülkelerden sadece bir tanesinin para birimi "Riyal", öbürlerininki ise "Dinar"dır. Riyal kullanan ülkeyi belirleyiniz: ÜRDÜN - IRAK- KUVEYT - İRAN - GÜNEY YEMEN.

10. Sekizinci Osmanlı padişahıydı. 1447-1512 yılları arasında yaşamıştı. Fatih Sultan Mehmet'in oğluydu. Kardeşi Cem ile yıllarca süren bir taht kavgasına girmişti. Bilgin, okumayı seven, zorunlu olmadıkça savaşa girmeyen bir padişahtı. Adı?

(Yanıtlar 29. sayfadadır)

ülkemizi tanıyalım!

GÜMÜŞHANE

Gümüşhane, Anadolu'nun kuzeydoğusunda bulunan bir ilimizdir. Erzurum ve çevresini Karadeniz'e bağlayan transit yolu üzerindedir. Yemişleri, özellikle elmaları ünlüdür. Ayrıca gümüş madenlerinden dolayı da adı yaygındır.

Denizden yüksekliği ortalama 1220 metre olarak kabul edilen Gümüşhane, Doğu Karadeniz ile Doğu Anadolu bölgeleri arasında bir geçiş iklimine sahiptir. Her iki iklim bölgesinin özelliklerini de taşıyan Gümüşhane'de yaz aylarında bugüne dek ölçülen en yüksek hava sıcaklığı 39.5 derecedir. Gümüşhane'de kış ayları ile bahar yağışlı geçer. İlde bugüne dek ölçülen en düşük hava sıcaklığı da sıfırın altında 18 derecedir. Fazla sis olmayan Gümüşhane'de, yazları güneybatıdan esen lodos, kışları ise kuzeyden esen yıldız rüzgârları etkilidir. Ancak dağlık bir yöre olduğu için kuvvetli rüzgâr ve fırtınalara pek rastlanmaz.

BÖLGESİ: Karadeniz.
KOMŞULARI: Erzurum, Erzincan, Giresun, Trabzon.
İLÇELERİ: Merkez, Bayburt, Kelkit, Şiran, Torul.
YÜZÖLÇÜMÜ: 10.227 km²
NÜFUSU: 278.083.
DAĞLARI: Doğu Karadeniz Dağları, Trabzon Dağları, Gümüşhane Dağları (3300 m.)
AKARSULARI: Harşit Çayı, Kelkit Irmağı.

Gümüşhane'den genel görünüş

"GÜMÜŞHANE" ADI NEREDEN GELİYOR?

Gümüşhane adı Osmanlı döneminde ortaya çıkar. Kanuni Sultan Süleyman, İran seferine giderken Harşit Çayı kenarında mola vermişti. Büyük hükümdar, karşısında uzayıp giden doğa güzelliğine hayran kalmıştı. Hele burada zengin gümüş yataklarının bulunduğunu öğrenince daha da memnun kaldı. Gümüş yataklarının hemen yanındaki bu güzel vadide derhal kasaba kurulmasını buyurdu. Ve burada kurulacak kasabanın adını da hemen oracıkta yine kendi verdi: "Gümüşhane olsun buranın adı" dedi. Ve Gümüşhane'nin temeli bir mescit ve 50 kadar evle atılmış oldu.

TARİHİ

Gümüşhane'nin tarihi M.Ö. 3.000 yıllarına kadar iner. Hitit öncesi, Hitit, İran, Roma, Makedonya, Bizans, Emevi, Abbasi, Selçuklu, İlhanlı, Akkoyunlu, Osmanlı egemenliği ilin tarihini etkilemiştir. İlk olarak Urartular tarafından kurulduğu tahmin edilmektedir. Makedonya Kralı Büyük İskender M.Ö. 331'de giriştiği Doğu Seferinde bu bölgeyi de egemenliği altına almıştır. Daha sonra bu bölgeyi zaman zaman İranlılar, Romalılar, Bizanslılar, Araplar yönetmişlerdir.

Gümüşhane, Anadolu'da Selçuk Türklerinin ilk fethettikleri yerlerden biridir. 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra beliren küçük devletler arasında Gümüşhane ili de bölünmüştür. Bayburt, Çoruh havzası ile birlikte tukoğulları'na, Gümüşhane ve Kelkit ise, Erzincan Emirliği'ne katılmıştır. Bir süre için İlhanlıların istilasına uğrayan bu bölge, daha sonra Karakoyunluların ve sonunda da Akkoyunluların eline geçmiştir.

Bayburt Kalesi

Osmanlı Hükümdarı Ya... Selim, Gümüşhane'yi s... almıştır. İlk önce Erzu... sonra Trabzon'a bağlı merkezi olmuştur. 1916'da ... uğramış, 1918'de kur...

...DE TARİHİ YAPILARI

...ort - M.Ö. I. yüzyılda ya... sanılan kale, kente hâ... üzerindedir. Justinianus onarım görmüştür (VI. ... Cami, XV. yüzyıldan bir

...k Köyü - Kelkit ilçesine ...rabzon-Pontus İmparator... sire yeri olarak kullanıl... dönemlere ait su kemer... duvarları kalıntılarına rast...

FOLKLOR

...ane, manileri, oyunları, ...ü ozan Zihni'nin dizeleriy... folklora sahiptir.

...RI:
...ane ve yöresi, Karadeniz'... 'u ile Erzurum'un "Bar"ı ...oyunların etkisi altındadır. ...de oynanır. Özellikle kadın ...in oynadığı "Bar" çeşitle... fazladır.

...YSAM:
...r "Çit" dedikleri bir başör... dar. Bu bazen "Çar" da ...övdede zıbın, özellikle dü... neklerde giydikleri cezi, ya ... vardır. Altta şalvar, ya da ...unur. Belde kemer, ayak... çorap bulunur.
...e, içte don şalvar giyerler. ...i verilen iç çamaşırları diz... iner. Şalvar köylerde yün ...okunur. Ayaklarda yün ço... ...ar.

...Rİ:
...ığını çeksen, kırk parçası

...madan kopa.
...ugün, şehre gitme, yollar ...k.
...le der ki, Haço'nun hançe...

...MEKLERİ:
...ane ve yöresi oldukça zen... k mutfağına sahiptir. Çor... "kesme", "ayranlı", "lob... atlu haşıl" ünlüdür. Yemek ... "kurul lahanası, kavut, ka... mantı, kesmik ekmeği, ka... pastırma, kartol, ziron"

ÜLKELERİ TANIYALIM

LÜKSEMBURG

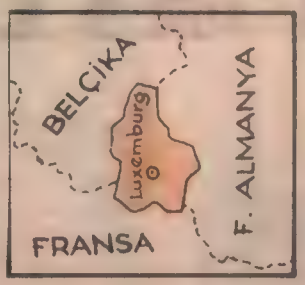

Bir Avrupa devleti olan Lüksemburg, doğu ve kuzeydoğuda Belçika, batıda Fransa ve güneyde Almanya ile sınırlıdır. Ülke iki doğal bölgeye ayrılır: Kuzeydeki sert iklimli, ormanlarla örtülü soğuk yayla (Ösling bölgesi). Bu bölgenin manzaraları çok güzeldir, turistleri çeker. Güneyde ise Gutland bölgesi vardır: Tarıma elverişlidir (tahıl, sanayi bitkileri, yemlik bitkiler, meyve bahçeleri, tabii otlaklar).

Ülkenin güneybatısında önemli demir madenleri bulunur.

Çalışan nüfusun üçte biri tarımla geçinir. Sığır ve domuz sürüleri de beslenir. Ama, ekonominin temeli demir madenleridir: Yılda 6 milyon ton demir filizi çıkarılır.

Lüksemburg, dünyanın hayat seviyesi en yüksek ülkelerinden biridir.

Bu ülke, 963 yılında Lüksemburg şatosunu alan Moselle kontlarından birinin küçük oğlu Sigefroi tarafından kurulmuştur. Lüksemburg, tarihi boyunca, İspanyolların, Fransızların ve Avusturyalıların eline geçmiştir.

Lüksemburg gerçek bir anayasaya 1867 yılında kavuşabilmiştir. 1914-1918 yıllarında Almanlar tarafından işgal edilen ülke, Almanlaştırma çabalarına karşı koydu; ve nihayet 10 Eylül 1944'te kurtuluşuna kavuştu.

Ülkede 21 yaşına gelmiş kadın ve erkek vatandaşların oy kullanma hakkı vardır. Yasama yetkisi 5 yıl süre için tek dereceli genel seçimle işbaşına gelen 52 üyeli büyükdükün (ya da büyükdüşesin) elindedir.

Ülkenin oldukça dengeli olan ticareti, sadece öteki Ortak Pazar ülkeleriyledir. İhracatın yüzde 90'dan fazlası yine de demir-çelik ve maden işletmelerinindir. Lüksemburg'da sanayinin yavaş ilerlemesi biraz da nüfusuyla ilgilidir. Ülkenin nüfusu çok az artmaktadır. Bu yüzden sanayide çalışan nüfusun yüzde 25'inden fazlası yabancı uyrukludur ve bu oran gittikçe artmaktadır

Başkent yakmlarında Hansel ve Gretel'in evi

Our nehri vadisinde tarihi Vianda şatosu

NÜFUSU:	360,000
YÜZÖLÇÜMÜ:	2.586 km²
BAŞKENTİ:	Lüksemburg
DİLİ:	Fransızca
DİNİ:	Katoliklik
PARASI:	Lüksemburg Frangı

Keşifler ve İcatlar

Genel Kültür

İnsanlar daha Taşçağı'ndan bu yana çevresindeki dünyayı keşfetmek istemişlerdir. Çünkü yiyecek bulmak zorundaydılar. Bundan başka yeni topraklara giderek oraları görmekten hoşlanıyorlardı. Keşifte bulunmak, yeni buluşlar yapmak heyecanı bugün de aynı güçle sürmektedir.

İLK KEŞİFLER

Bildiğimiz ilk kâşif, Hennu adında bir Mısırlıdır. 4.000 yıl kadar önce Mısır'dan yola çıkmış, Punt denilen ve bugün Kızıl Deniz'de Somali sahillerinde olduğu tahmin edilen yere kadar gitmiştir.

Mısırlılar gerçekte denizci insanlar değildi. Girit Adası'nda yaşayan Minoslular seyir aletleri olmadan, küçük yelkenlileriyle Akdeniz'de birçok yer keşfetmişlerdi. Grekler, M.Ö. 1400 yıllarında Girit Adası'nı ele geçirmiş, Akdeniz ticaretinde Minosluları, başka bir ulus olan Finikeliler izlemişlerdir. Bunlar, daha uzaklara ve daha hızlı gidebilen büyük yelkenliler yaptılar. M.Ö. 600 yıllarında Cebelitarık Boğazı'ndan geçtiler ve Avrupa'dan İngiltere'ye kadar olan Atlantik sahillerini keşfettiler. Bundan sonra keşif yapan büyük bir ulus olarak Afrika'nın kuzeyindeki Kartacalılar gelmektedir. Kartacalılar; Akdeniz'in sahillerinde keşifler yaptılar.

ÇANAKKALE BOĞAZI'NDA

M.Ö. 300 yıllarında eski Grek uygarlığı en üst düzeyine çıkmıştı. Büyük İskender, Pytheas gibi kâşifler büyük keşif gezileri yaptılar. Büyük İskender, Çanakkale Boğazı yoluyla Asya'ya geçmiş ve Phrygia (Frikya) (*) Afganistan ve Hindistan'a kadar ilerlemiştir. Yurduna dönmeden önce Hind Okyanusu'na kadar gitmiştir. Aynı yıllarda Hytheas da Avrupa'da keşiflerde bulunmuştur.

Ortaçağlarda çok az keşif yapılmıştır. Bu durum; Vikinglerin, Norveç'ten kuzey denizlerine, oradan Faroe adalarına ve sonra İzlanda, Grönland ve Amerika'ya kadar keşif yapmaya başladıkları günlere kadar sürmüştür. Bu keşif gezileri M.S. 800 ile 1.000 yılları arasında yapılmıştır.

Asya'da keşifler yapan başka bir gezgin de Venedikli Marko Polo'dur. 1271'de yola çıkmış ve Çin'e kadar gitmiştir. Çin'e egemen olan İmparator Kubilay Han onu sarayında kabul etmiş ve yirmi yıl Çin'de kalmıştır. Venedik'e döndüğü zaman gördüklerini bir kitapta toplamış, Asya'nın büyüklüğü ve zenginliğini anlatan bu yazıları, insanların Asya'ya gitmek için başka yollar aramasına neden olmuştur.

(*) Kütahya ve Afyonkarahisar yöresinin eski adı.

BÜYÜK KEŞİFLER ÇAĞI

Ortaçağlarda önde gelen Avrupa ülkeleri birkaç keşif gezisi yapmıştı. Bundan sonra 1450'li yıllarda Büyük Keşifler Çağı başladı.

Bu Büyük Çağ'ın başlamasının birçok nedeni vardır. Türkler, Doğu'ya giden yolu kapatmışlardı ve bunun da anlamı, Avrupalı tacirlerin ipek ve baharat alabilmeleri için başka yollara yönelmeleri demekti. Bir neden de Hıristiyanların başka ülkelere kendi dinlerini kabul ettirmek istemeleriydi. Fakat asıl neden; insanların, yıllarca önce yaptıkları gibi keşif için büyük istek duymalarıydı.

DENİZCİ HENRY

Büyük Çağ'ın ilk günlerinin belki de en önemli kişisi, hiçbir zaman bir kâşif olmamıştır. Portekiz Kralı'nın kardeşi Prens Henry, 1416'da bir denizcilik okulu açmıştı. Bu arada gemi yapımını incelemiş ve karavel denilen, uzun okyanus gezilerine dayanıklı yelkenli bir geminin yapılmasına yardımcı olmuştu.

Denizci Henry, böylece Portekiz'in keşifler yapan bir ülke durumuna gelmesine neden oldu. Birçok Portekizli, Doğu'ya gide-

Eric the Red (Kızıl Erik) 982'de Grönland'ı keşfetmiş, insanların gelmesini sağlamak amacıyla buraya çekici bir ad vermeyi düşünmüş ve buralara yeşil topraklar anlamına gelen Grönland demiştir. Oğlu Leif Ericson, belki de Kuzey Amerika'ya yerleşen ilk Avrupalı olmuştur. Vinland adını verdiği bu toprakların bugün Newfoundland (Yeni Bulunmuş Toprak) dediğimiz yer olduğu sanılmaktadır. Vinland (Asmalar Diyarı) adını vermesinin nedeni, bu topraklarda yetişmiş üzümler görmüş olmasıdır.

...ek bir denizyolu bulmak amacıyla Afrika'...da keşiflere çıkmış ve Bartolomei Diaz Ümit Burnu'nu dolaşarak Hind Okyanusu'na ulaşmıştı. Kristof Kolomb adında bir İtalyan, Portekiz'e gitmiş ve dünyanın öbür yanından dolaşarak Doğu'ya gitmek istediğini söylemişti. Portekizlilerse ona yardımcı olmadılar. Bunun üzerine İspanyollardan yardım istedi. 1492'de Atlantik'i geçti ve ilk ulaştığı bazı adaların, Asya sahilleri açıklarında olduğunu sandı. Bunlar gerçekte, Amerika açıklarındaki Bahama Adaları'ydı. Fakat Kolomb bunlara Hind Adaları adını verdi. Şimdi Batı Hind Adaları denilmektedir.

DOĞU VE BATI'YI KEŞİF

Portekizliler, Doğu'ya götüren yolun yine de Afrika'yı dolaşmakla olacağına inanıyorlardı. 1497'de Vasco de Gama, Ümit Burnu'nu dolaşarak Hindistan'a ulaşmayı başardı. Böylece Doğu'ya giden yol açılmıştı.

Kolomb'un buluşu; başka ülkeleri, Avrupa'dan batıya gitmeye yöneltti. John Cabot 1497'de İngiltere'den yola çıktı ve şimdi Kanada dediğimiz ülke sahillerini keşfetti. O zamanlar birçok kimse bu toprakların yine de Asya olduğunu sanıyor, yeni bir kıta olabileceğini düşünmüyordu.

İspanya'dan, başka kâşifler de Kolomb'un izinden gitmeye başladı. Balboa, Kortes ve Pizzaro'nun keşifleriyle İspanyollar, artık Yeni Dünya denilen bu yerlerde toprak edinmeye başladılar. İspanyollar buralarda, Asya'nın zenginlikleriyle rekabet edebilecek kadar altın buldular.

Portekizliler, yeni bir kıta bulmaya karşı pek ilgi göstermiyorlardı. Bütün istekleri baharat adalarına ulaşmaktı. Portekizli bir kâşif olan Ferdinand Macellan, bir son gezi için İspanyollardan kendisini desteklemelerini istedi. Yeni kıta olan Amerika'yı dolaşarak Asya'ya gitmeyi planlamıştı. 1519'da beş gemiyle yola çıktı, 1520'de Güney Amerika'nın en güney ucuna ulaştı. Buradan ötesinin büyük bir deniz olduğunu gördü ve buraya Pasifik Okyanusu adını verdi. Okyanus'ta yaptığı çok zor bir yolculuktan sonra adamları baharat adalarına erişti. Macellan ise gezi sırasında öldürülmüştü. Beş gemiden sadece biri Afrika'yı dolaşarak geriye dönebildi ve böylece dünya çevresinde devir yapan ilk gemi oldu.

Artık Asya'ya giden güney-doğu geçidi bulunmuştu. Bu kez kâşifler bir kuzey-batı geçidi aramaya koyuldular. Her ne kadar böyle bir yol 1906'ya kadar bulunamadıysa da, yapılan araştırmalar, geniş Kuzey Amerika kıtasında büyük keşifler yapılmasına neden oldu. Bu keşiflere bütün Avrupa ülkeleri katıldı ve bunun sonucu olarak da Kuzey Amerika'nın çeşitli bölgelerine sahip olanlar arasında savaşlar çıktı. İspanyol, Fransız ve İngilizler, topraklardan bir bölümüne sahip olmak istiyorlardı. 1776'da İnsan Hakları Bildirisi'nin yayınlanmasıyla bu savaşlar sona erdi.

Keşifler sürüyordu. 1776'da James Cook (Ceymis Kuk), Pasifik Okyanusu'nda keşfe çıktı. Birçok ada buldu ve Güney'de büyük bir kıta olan Avustralya'yı keşfetti. Kâşifler, o güne kadar tanınmayan bir kıta olan Afrika'ya yöneldiler. Bu kâşiflerin en ünlüsü, 25 yıl Afrika'da kalan ve bilinmeyen çeşitli yerlere giderek buralarını tanıtan David Livingstone'dur.

1900'larda hemen bütün kıtalar keşfedilmiştir. Ama bugün dünyamızda kutup bölgeleri gibi yine de insanların çok az bilgi sahibi olduğu bazı bölgeler vardır.

Üstte: Eski Avrupalıların dünya ile ilgili bilgileri, bizim bugün bildiklerimizden çok daha azdı. Akdeniz çevresindeki topraklar hakkındaki bilgileri çok sınırlıydı. İkinci yüzyılda Mısır'da yaşamış olan ünlü coğrafyacı ve astronom Batlamyus, dünyanın büyüklüğü konusunda yanılmış, ama bu kitabı 1400 yıl okunan bir yapıt olmuştur.

ASYA İLE TİCARET

Marko Polo'nun Çin'e yaptığı gezinin asıl nedeni, Asya ülkeleriyle doğrudan ticaret yapmanın mümkün olup olmadığını araştırmaktı. Oraya gitmeden önce Avrupalılar, bütün ipek ve baharatı Arap tacirlerden satın alıyorlardı. Oysa onlar da bu malları Çin ve Hindistan'dan sağlıyordu. Marko Polo, Asya ile doğrudan alış-veriş yapmanın daha kolay ve ucuz olduğunu görmüştü.

Altta: 1400'lü yıllarda denizciler uzun süren seferlerden ürküyorlardı. Kocaman deniz yılanlarıyla karşılaşacaklarını veya dünyanın kenarından uçuruma yuvarlanacaklarını sanıyorlardı.

Buluşların Öyküleri

Gazete

DEV ROTATİFLERDE HERGÜN YÜZBİNLERCE BASILIP DAĞITILAN VE UYGAR İNSANIN VAZGEÇİLMEZ GEREKSİNMELERİNDEN BİRİ OLAN GAZETENİN BAŞLANGICI 2000 YIL GERİLERE DAYANIR.

M.Ö. 50 YILLARINDA ROMA'DAYIZ VE KARŞINIZDA ROMA İMPARATORU GAIUS JULIUS CAESAR!..

BÖYLECE CAESAR'IN EMRİYLE ROMA'DA YAYINLANMAYA BAŞLAYAN BU İLK GAZETENİN ADI "ACTA DIURNA" İDİ, YANİ "GÜNÜN OLAYLARI"!..

EMİRLERİMİZİ VE DE YAPTIKLARIMIZI ROMALILARA DUYURMAK İÇİN ETKİLİ BİR YOL BULDUM. BUNDAN BÖYLE GÜNLÜK HABERLERİ PARŞÖMENLER ÜZERİNE YAZIP KENTİN KALABALIK YERLERİNDEKİ DUVARLARA ASACAKSINIZ...

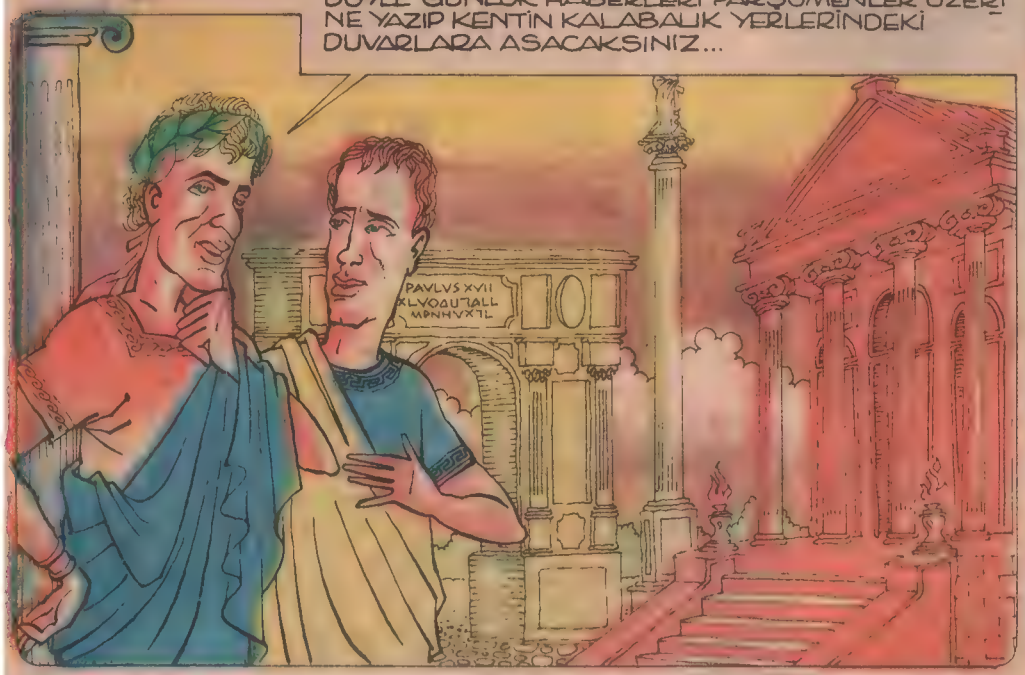

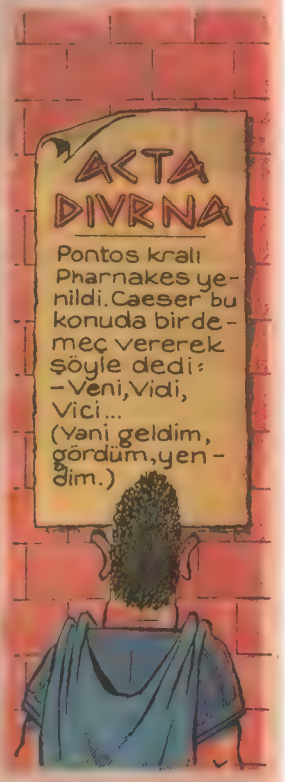

1161 YILINDA ÇİN'DE İLK BASILI GAZETE YAYINLANMAYA BAŞLADI. TAHTA BASKI TEKNİĞİ İLE İPEK ÜZERİNE BASILAN ONİKİ SAYFALIK BU GAZETENİN ADI ÇİNG-PAO İDİ VE YAYININI YÜZLERCE YIL SÜRDÜRDÜ...

XVI. YÜZYILDA BU KEZ VENEDİK'TE EL YAZMASI BİR GAZETE İLE KARŞILAŞIYORUZ ADI "NOTIZIE SCRITTE", YANİ YAZILI HABERLER...

BU GAZETENİN FİYATI O ZAMANIN PARA BİRİMİ OLAN BİR "GAZZETTA" İDİ. BU SÖZCÜK DAHA SONRA BU TÜR YAYINLARA VERİLEN İSİM OLACAKTIR

KAÇA BU GAZZETTA

BİR GAZZETTA SİNYORE!

ORTAÇAĞIN KARANLIK YILLARINDA EL YAZMASI GAZETELER "YASAK MADDE„SAYILIYORDU. ÖZELLİKLE İTALYADA ÇIKAN BU GAZETELERİN BAŞ DÜŞMANI PAPA'LARDI. O NEDENLE BUNLAR FAZLA YAYILAMIYOR, YAYINCILARI DA YAKALANIP ÖLÜM CEZASINA ÇARPTIRILIYORLARDI.

İDAM!..

MATBAANIN BULUNMASINDAN SONRA BAZI AVRUPA KENTLERİNDE GAZETE BASIMINA BAŞLANDI. FAKAT BU GAZETELER BELİRLİ ZAMANLARDA DEĞİL, ÖNEMLİ BİR HABER OLDUĞU ZAMAN YAYINLANIYORLARDI.

NİHAYET 1605 YILINDA ANVERS'TE ABRAHAM VERHOEVEN ADINDA BİRİ, 15 GÜNDE BİR ÇIKAN FRANSIZCA VE ALMANCA BİR GAZETE YAYINLAMAYA BAŞLADI, ADI: WETTLYCKE TIGDINGHE...

AVISO RELATION ODER ZEITUNG

1609

MÜTHİŞ BİR BULUŞ! Galileo Galilei adında bir İtalyan, uzağı yaklaştıran bir aygıt icat etti. Teleskop adı verilen bu aygıtla gökyüzünü inceleyerek, yıldızlar

15 OCAK 1609 TARİHİNDE ALMANYA'DA JULIUS ADOLPH VON SÖHNE TARAFINDAN BİR GAZETE YAYINLANDI. 15 GÜNDE BİR ÇIKAN BU GAZETENİN ADI: AVISO RELATION ODER ZEITUNG...

WEEKLY NEWS

1622'DE ÇIKMAYA BAŞLAYAN WEEKLY NEWS (HAFTALIK HABER) GAZETESİ, İNGİLTERE'DEKİ İLK SÜRELİ YAYIN OLUYOR.

FRANSA'DA ÇIKAN İLK GAZETE İSE 1631'DE KARDİNAL RICHELIEU'NUN KORUYUCULUĞUNDA VE RESMİ YAYIN ORGANI NİTELİĞİNDEKİ "LA GAZETTA„ YAYINCISI İSE: RENAUDOT!.

AMERİKADAKİ İLK GAZETE İSE 1704'TE BOSTON'DA YAYINLANIYOR: NEWS LETTER!..

1729'DA PENNSYLVANIA'DA BENJAMIN FRANKLIN TARAFINDAN "PENNSYLVANIA GAZETTE" YAYIN HAYATINA ATILIYOR.

1755'TE FRANSIZ AMBROISE DIDOT, PUNTO ADINI VERDİĞİ ÇEŞİTLİ BOYDAKİ HARFLERİN KULLANIMINI GERÇEKLEŞTİRİNCE, GAZETELERİN GÖRÜNTÜSÜ DE BÜYÜK ÖLÇÜDE DEĞİŞİYOR.

AAAAAAAA
aaaaaaa

1791'DE İNGİLTEREDEKİ OBSERVER GAZETESİ İLK KEZ RESİM BASMAYA BAŞLIYOR.

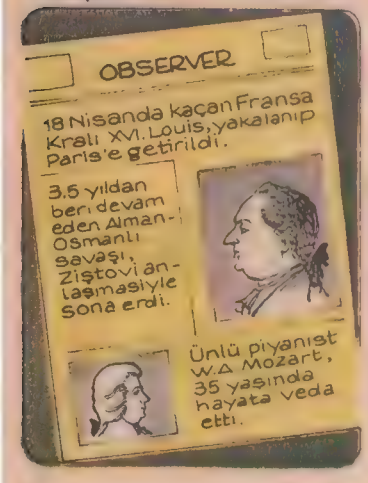

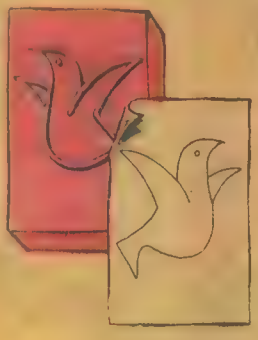

HENÜZ FOTOĞRAF BULUNMADIĞI İÇİN BU RESİMLER EL İLE ÇİZİLEREK ŞİMŞİR KALIPLARA OYULUYORDU.

1796'DA BU YÖNTEMİN YERİNİ LİTOGRAFİ DENİLEN TAŞ BASKISI TEKNİĞİ ALDI. BAVYERA'LI ALOIS SENEFELDER'İN BULDUĞU LİTOGRAFİ TEKNİĞİNDE RESİMLER, KALKERLİ TAŞLAR ÜZERİNE YAĞLI KALEMLERLE ÇİZİLİP BASKI MAKİNESİNE TAKILIYORDU.

XIX. YÜZYILIN BAŞLARINA KADAR ELLE DİZİLİP ELLE BASILAN GAZETELERİN BASKI SAYISI 3000'İ GEÇEMİYORDU. FAKAT 1814 YILINDA ALMAN FRIEDRICH KOENIG, BUHARLA ÇALIŞAN BASKI MAKİNESİNİ BULUNCA HIZLI VE FAZLA BASIM OLANAĞI DOĞMUŞ OLDU.

BU ÇEŞİT BASKININ İLK ÖRNEĞİNİ 28 ARALIK 1814 GÜNÜ VEREN İNGİLİZ TIMES GAZETESİ, O GÜNKÜ SAYISINDA BU OLAYI OKUYUCULARINA BÜYÜK BİR ÖVÜNÇLE DUYURUYORDU...

1846 YILINDA AMERİKA'DA R. HOE ADINDA BİRİ ROTATİF BASKI MAKİNESİNİ BULDU. ESASEN O YILLARDA ODUNDAN KAĞIT YAPIMI DA GERÇEKLEŞMİŞTİ. BU NEDENLERLE GAZETE FİYATLARININ UCUZLAMASI VE BASKI SAYILARININ HIZLA ARTMASI SAĞLANMIŞ OLDU.

1886'DA ALMAN ASILLI OTTMAR MERGENTHALER, AMERİKANIN BALTIMORE KENTİNDE LİNOTİP DİZGİ SİSTEMİNİ BULDU. BU SİSTEMDE MATBAA HARFLERİNİN DİZİLİŞİ, DAKTİLO MAKİNESİNDE OLDUĞU GİBİ TUŞLARA BASILARAK YAPILIR.

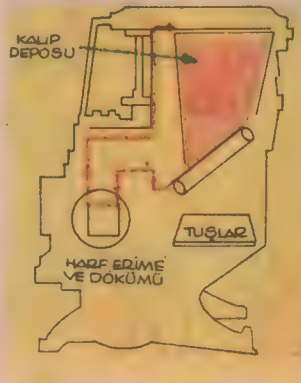

HARF KALIBI

BİR LİNOTİP DİZGİ MAKİNESİ ŞEMASI

TÜRKİYE'DE İLK GAZETE 1824 YILINDA FRANSIZ CHARLES TRIÇON TARAFINDAN İZMİR'DE FRANSIZCA OLARAK YAYINLANMAYA BAŞLADI.
ADI: SMYRNEEN, YANİ İZMİRLİ...

Smyrnéen

DAHA SONRA YAYINCILIĞI ALEXANDRE BLACQUE TARAFINDAN SATIN ALINAN GAZETENİN ADI "LE SPECTATEUR ORIENTAL„ (DOĞU GÖZLEMCİSİ) OLDU.
GAZETE, 1827'DE FRANSIZ KONSOLOSLUĞUNUN BASKILARI SONUCU KAPANDI.

BU GAZETENİN YAYINI, KONSOLOSLUĞUMUZCA UYGUN GÖRÜLMÜYOR, BİLMEM ANLATABİLDİM Mİ?

1831'DE İSTANBULA ÇAĞRILAN A.BLACQUE BURADA SULTAN II. MAHMUDUN EMRİYLE RESMİ YAYIN ORGANI NİTELİĞİNDE YENİ BİR GAZETE YAYINLADI.
FRANSIZCA OLAN BU GAZETENİN ADI: LE MONITEUR OTTOMAN, YANİ OSMANLI HABERCİSİ İDİ.

11 KASIM 1831'DE YİNE SULTAN II. MAHMUD'UN EMRİYLE İLK KEZ BİR TÜRKÇE GAZETE YAYINLANMAYA BAŞLADI: TAKVİM-İ VEKAYİ...

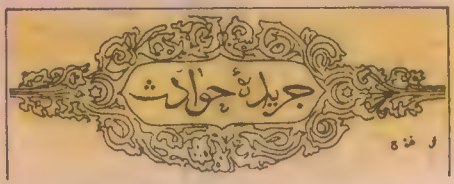

WILLIAM CHURCHILL ADLI BİR İNGİLİZ DE 1 AĞUSTOS 1840 TARİHİNDE CERİDE-İ HAVADİS ADIYLE BİR GAZETE ÇIKARMAYA BAŞLADI.

AGÂH EFENDİ 1832-1885

NİYAZİ YOLTAŞ

TÜRKLERİN ÇIKARDIĞI İLK ÖZEL GAZETE, AGÂH EFENDİ TARAFINDAN 21 EKİM 1860'DA HAFTALIK OLARAK YAYINLANMAYA BAŞLAYAN TERCÜMAN-I AHVAL'DİR.
BU GAZETENİN YAZARI OLAN ŞİNASİ, 27 HAZİRAN 1862'DE KENDİ BAŞINA VE HAFTADA İKİ KEZ YAYINLANAN BİR BAŞKA GAZETE ÇIKARDI: TASVİR-İ EFKÂR..

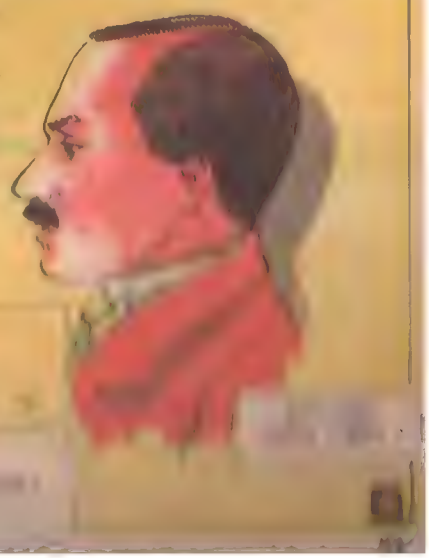

ÖRME KOLYE

Gerekli Malzeme

Pamuk ipliği
Tahta makara
4 çivi
Çekiç
2 küçük tel halka
Kroşe tığı ya da büyük bir iğne

4 çiviyi makaraya eşit aralıklarla çakınız. İpliğin bir ucunu makaranın deliğinden yukarıya doğru geçiriniz. Sırasıyla her çivinin etrafına bir ilmek atınız (Şekil 1). Sonra ilmeği ilk çivinin arkasından sararak alttaki ilmeği çivinin başına iğne ile kaldırıp geçiriniz (Şekil 2).

Bu işlemi her çivide yineleyerek tamamlanan ilmekleri makaranın ortasından geçiriniz. Örgü epey uzayınca (daha doğrusu boyun çevrenizden 7 santimetre daha kısa bir uzunluğa gelince), aynı uzunlukta iki örgü daha yapınız (toplam üç örgü).

Şimdi de üç örgüyü vanyana getirip uçlarını birbirine dikiniz. Uçlarda 20 santim kadar bir iplik bırakınız.

Bu ipliklerle birer tel halkayı sıkıca sarınız. Sağlam olsun diye halkaları örgülerin uçlarına dikiniz.

Artık kolyeniz hazırdır. Kolyeyi boynunuza takınca iki halkayı birbirine şık bir metal parçasıyla kilitleyiniz.

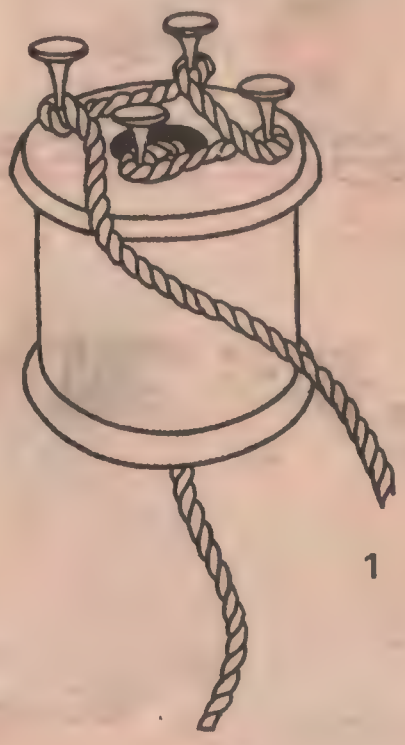

1

2

Pul

Kemal Aziz VERSAN

ATATÜRK PULLARI

40. sayımızda sizlere Atatürk portresini taşıyan pulların dökümünü vermiştik. 23 Eylül 1981'den sonra çıkarılan pulların dökümünü de aşağıda sunuyoruz:

(A) SÜREKLİ PULLAR

(1) 23 Eylül 1981: Koyu yeşil. 30 lira.

(2) 10 Aralık 1981: Kırmızı. 2,5 lira.

(3) 27 Ocak 1982: Yeşil (1 lira), Viyole (2,5 lira). Mavi (5 lira). Turuncu (10 lira). Kahverengi (35 lira).

(4) 8 Haziran 1983: 1980'de çıkarılan pul, 5 lira değerle sürşarj edilmiştir.

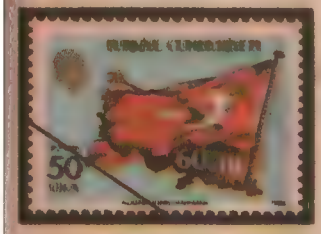

(5) 22 Haziran 1983: Açık mavi (15 lira). Yeşilmavi (50 lira). Turuncu (100 lira).

(6) 30 Kasım 1983: Mavi (15 lira). Yeşil (65 lira). Pembe (90 lira).

(7) 25 Temmuz 1984: 20 lira.

"Kumbara" Dergisi, Sakarya '84 Sergisi'nde, yararlı yayın çalışmaları için Bronz madalya ve diploma ile ödüllendirilmiştir.

(B) ANMA SERİLERİ

(1) Okuma Yazma Seferberliği: 24 Aralık 1981'de çıkarılmıştır. 2,5 lira.

(2) Antalya 82- Posta Pulları IV. Ulusal Gençlik Pul Yarışması: Biri dantelli, öbürü dantelsiz birer blok 3 Ekim 1982 tarihinde çıkarılmıştır.

(3) Anayasa 1982: 27 Ocak 1983'de iki pul çıkarılmıştır.

(4) İzmir 83- Posta Pulları V. Ulusal Sergisi: Beş puldan oluşan mavi renkli bir blok. 22 Ekim 1983'de çıkarılmıştır.

(5) Cumhuriyetin 60. Yıldönümü: Atatürk'ün yaldızlı portresi bulunan iki pul. 29 Ekim 1983'de çıkarılmıştır.

GARİP ama GERÇEK

Çizen: Yüksel ÜNSAL

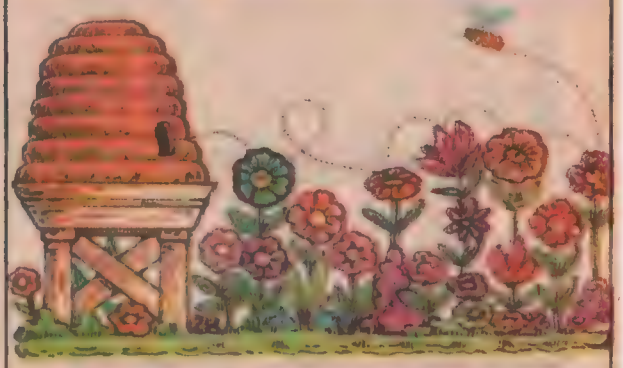

BİR BALARISI, HER ÇIKIŞINDA 1000 'DEN FAZLA ÇİÇEĞİ ZİYARET EDER.

DONNA MİELLO ADLI BİR KADIN 27 SANİYEDE 90 METRE UZUNLUĞUNDA MAKARNA YİYEREK BİR REKOR KIRMIŞTIR...

AMERİKA'DA HER 13 DAKİKADA BİR YENİ KİTAP YAYIMLANMAKTADIR...

BİLMECE BULMACA EĞLENCE

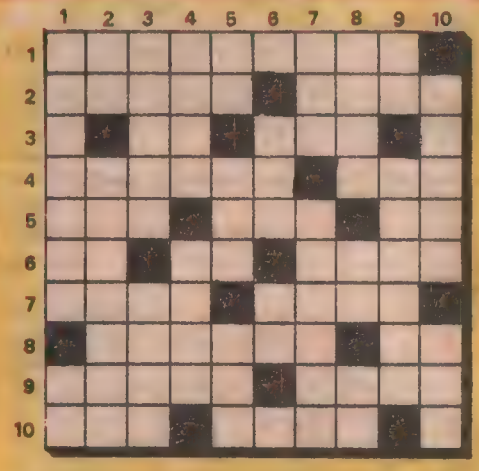

SOLDAN SAĞA: 1- Güneydoğu Anadolu bölgesinde bir ilimiz. 2- İTİKAT anlamında bir sözcük.. Ezilmiş olan. 3- Kuzu sesi.. İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık. 4- Satılan malların üzerindeki fiyat yaftası.. Havanın ve bir gazın içindeki su buharı. 5- Çiçek yetiştirme camekânı.. Donuk renkli (veya parlak olmayan).. Bir soru eki. 6- AKIL ile eşanlamlı bir sözcük.. Bir işaret zamiri.. Bacakların bilekten sonraki kısmı. 7- Bir erkek adı.. Lokomotifli taşıt. 8- Tırnak yöresindeki yumuşak kısımların irinlenmesinden ileri gelen ağrılı şiş (ki bu şişler, herhangi bir yaradan dokulara giren mikroplardan meydana gelir).. Tutma organımız. 9- MUSİKİ ile anlamdaş bir kelime.. Bir erkek adı. 10- Bir görevi yapma ve yerine getirme.. Asya'da bir ülke.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Yurdumuzun Doğa Karadeniz bölgesinde bir ilimiz.. Bir nota. 2- Zamanın bölünemeyecek kadar kısa bir parçası.. RASTLANTI anlamında bir sözcük. 3- Bir ismin yerine kullanılan kelimelere verilen ad.. Sulu darı hamurunun ekşitilmesiyle yapılan bir içecek. 4- Dişi sığır.. Güney Amerika'da bir ülke. 5- Yemek yeme gerekliği duyan (tok'un karşıtı).. Devekuşunun Avustralya'da yaşayan bir türü.. Cömert ve eli açık. 6- Dedelerden ve büyükbabalardan her biri.. YERLİ MALI eşyadaki belirtici harfler. 7- Vücudumuzun tuzlu bir salgısı.. Tarakla düzeltme. 8- Namaz çağrısı.. Bir harfin okunuşu.. Bir şeyin eksikliğini tamamlamak için ona katılan parça (ilâve). 9- Matematikte (3,1416) sayısının adı.. Bir kimseyle birine gönderilen şey, 10- İskeleti oluşturan sert dokular.. Bir çoğul eki.

YANITLAR 29. SAYFADA

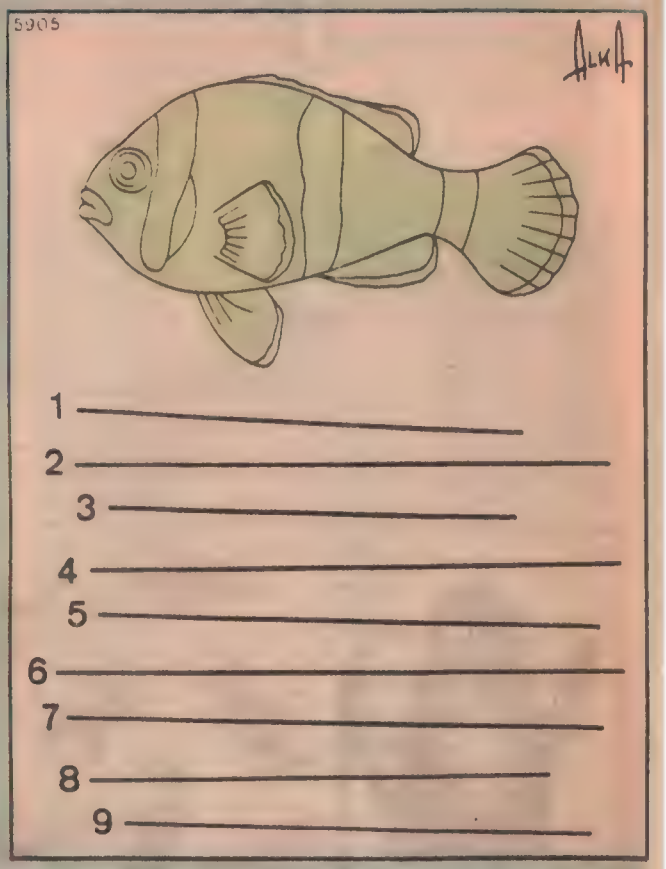

BALIK– Herhangi bir ölçü aracı kullanmadan aşağıdaki çizgilerden hangisinin balığın boyuna eşit olduğunu bulabilir misiniz?

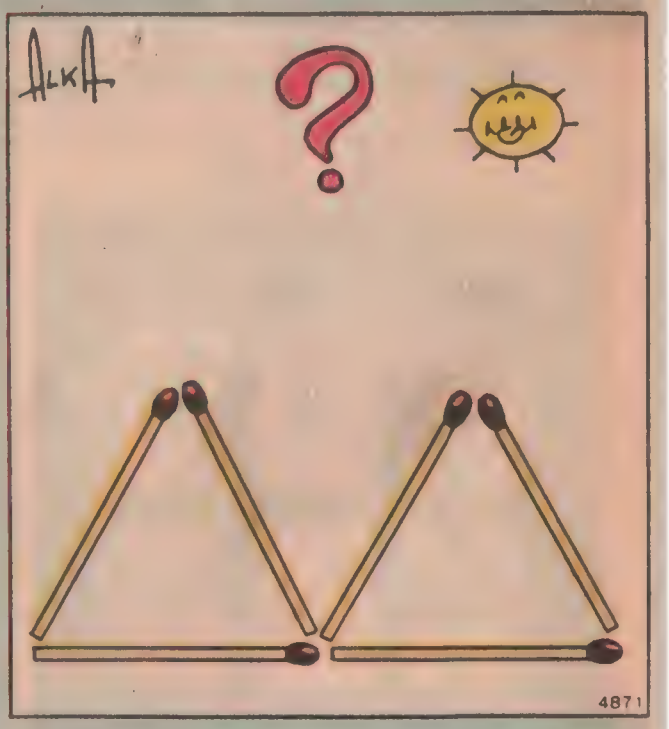

KİBRİTLER– Sadece iki kibritin yerini değiştirerek tek bir üçgen yapabilir misiniz? Deneyin bakalım.

YUVA– Bir baca üzerinde kuş yuvası. Acaba resimdeki altı kuştan hangisine ait bu yuva?

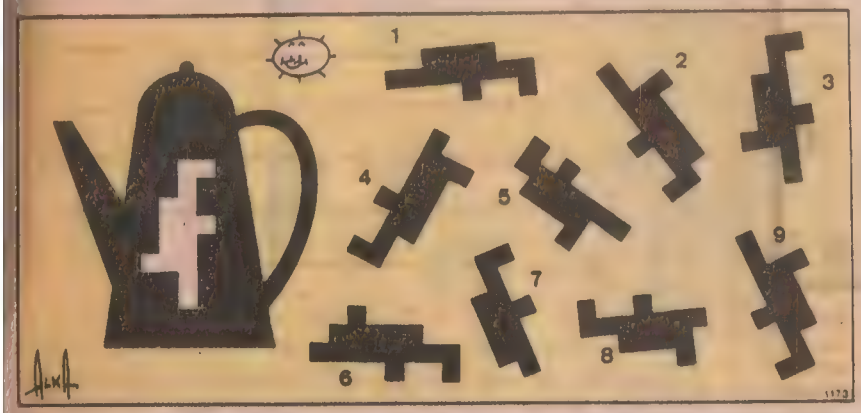

ÇAYDANLIK– Resimdeki çaydanlığın tam ortasında eksik bir bölüm var. Acaba parçalardan hangisi eksikliği tam olarak dolduracak?

Bilmeceler

Bir hanım geldi
Bir cânım geldi
Narin bakışlı
Mısır pirinci
Kızların genci
Ova karpuzu
Yayla kavunu
Gulgullu hanım
Gülistanda oturur
(SALYANGOZ)

Ahı geldi vahı geldi
(MISAFİR)

4 ayaklı şahı geldi (MASA)
Biri geldi
İkisi geldi
Üçü geldi
Mısır şahı geldi (PİLAV)
Yemen padişahı geldi
(KAHVE)

ALİYE ELİF MOLLAOĞLU/
Of-Trabzon

İstanbul'dan attım kılıcı
Ankara'ya vardı bir ucu.
(YILDIRIM)

İKBAL ÇİVİ/Gördes-Manisa

Bir oğlum var etten
Bacakları metten
Şimdi sıçrar görürsün
Güle güle ölürsün (KURBAĞA)

GÜLEN KÖSELER/
Gölbaşı-Adıyaman

PENGUENLER– Altı tane penguen birbirine çok benziyor, fakat aslında aynı değiller. Birinci penguene göre diğerlerini incelerseniz hepsinde bir değişiklik olduğunu göreceksiniz.

SİZİN SAYFANIZ

CİCİ BEBEĞİM

Gözleri masmavi
Deniz mavisi
Dudağı yanağı bayrağımın
Kırmızısı
Saçları sapsarı sanki
Altın sarısı sapsarı sapsarı
Uyutunca uyur, kaldırınca kalkar
Cici bebeğim
Inga inga diye ağlar
Cici bebeğim cici bebeğim
Senin için öleceğim.

MÜJDE KURTAY/
Kızıltepe-Mardin

POLİS

Boşluğu kucaklarken ellerin,
Bir ışık bir umut ararken
gözlerin,
Bir el uzanır önüne,
Yorgunluktan tutmazken dizlerin.

Esen rüzgâr demet demet,
Işıklı günlere dert,
Polis kardeş önümüze,
Sevgi dolu, imanlı bent.

Arkadaş sırtını polise daya,
Gönlün sevgi, umut dola,
Çek yurdumun havasını,
Ciğerlerine doya doya.

Türk polisine güvenerek,
Geleceğe kucak açtık.
Bu güvenle denizleri,
En büyük engelleri aştık.

MURAT KILIÇ/
Osmancık-Çorum

KARDEŞİM OLSAYDI

Ah bir kardeşim olsaydı,
Ne kadar sevinirdim.
O beni ben de onu severdik,
Ah bir kardeşim olsaydı.

Babam, annem,
Onu hepimiz çok severdik,
Babaannem, büyükbabam da severdi
Ah bir kardeşim olsaydı.

Kardeşimle ben,
Ailemize mutluluklar katarak,
Hayatta hepimiz mutlu yaşardık,
Ah bir kardeşim olsaydı.

ÖZLEM YÜKSEL/
Ardanuç-Artvin

Fıkralar

KAYIP

Eşi dostu gelip bir gün Hoca'ya:
— İşte zevzeklik bu ya— "karın aklını kaybetti" demişler.
Birdenbire değişmiş Hoca'nın vaziyeti. Başlamış düşünmeye derin derin. Zaten bu haberi getirenlerin maksadı da Hoca'nın halini seyretmekmiş. İçlerinden biri, kolundan çekmiş, demiş ki:
—"Hocam ne düşünüyorsun?"
Hoca hoşluk etmeden nasıl dursun?
—"Bu haberiniz," demiş, "beni meraka soktu. Bizim karının aklı öteden beri yoktu; düşünüyorum, acep nesi kayboldu diye."

SEVİNÇ ÜNAL/Yarımca-Kocaeli

YANLIŞLIK

Yaşlı adam otobüste rastladığı birine:
— Dünya çok değişti, dedi. Kızları oğlanlardan ayırt etmek mümkün değil. Mesela bakın şu karşıdaki kıza: Saçı kısa, ayağında pantolon, hiç kıza benzemiyor.
— Tabii benzemez, o kız değil erkek.
— Nereden biliyorsunuz?
— Benim oğlumdur da ondan.
Beriki cevap verdi:
— Afedersiniz, babası olduğunuzu bilmiyordum.
— Babası değilim, annesiyim.

ALİ, HASAN ve HABİBE AKIN/
Merzifon

SEVMEK

Ablası Ali'yi dövdüğünde Ali ağlamaya başlamıştı.
Annesi:
— Üzülme oğlum, ablan seni biraz sevdi, dedi.
Yine bir gün annesi ile babası kavga ettiklerinde, Ali:
— Üzülme anneciğim, babam seni biraz sevdi, dedi.

ORHAN PAMUK/
Sorgun-Yozgat

KALIR MI?

Bir gün komşulardan birisi Hoca'ya sorar:
— Hocam, sende acaba kırk yıllık sirke var mı?
Hoca,
— Evet, var, der.
— Verir misin bir parça.
Hoca şöyle bir göz kırpar:
— İşte bu olmaz, der. Her isteyene verseydim, kalır mıydı kırk yıldır!

HACER, GÜNER KALEM/
Tomarza-Kayseri

İKİ İNEK

Öğretmen sordu:
— Haydi bakalım Ahmet,içinde süt olan beş madde say.
Ahmet saymaya başladı:
— Peynir, tereyağı, dondurma.
— Haydi, iki tane daha söyleyeceksin!
— Şey.. İki tane de inek!

AYŞE TÜRKYILMAZ/
Bergama-İzmir

KÜTÜPHANE — NURDAN TOPALOĞLU/Alibeyköy-İstanbul

MEKTUP ARKADAŞI

Genel Konularda

NURCAN KASAP (14)
T.C.Z.D.K. Müdürlüğü
Akçaabat-Trabzon

ELİF GİRGİN (12)
1799 Sok. No. 12 B/Blok
3/4
İzmir

NURGÜL YÜKSEL (14)
Karabaş Mah. Akça
Camii Cad. No. 103
Kat. 2/4
İzmit (Kocaeli)

ZUHAL UZAL (12)
Soğukkuyu Mah.
Kozanoğlu Cad. No. 5
Köşk-Aydın

ALİ ÖZCAN DEMİR (15)
Kartaltepe Mah.
Yalçın Sok. No. 11/6
Bakırköy-İstanbul

HAMZA ŞEN (13)
İncilli Mah. Rüzgârlı Sok.
No. 23
Emirdağ-Afyon

GÜLHAN GENÇ (16)
Yenidoğan Hürriyet Mah.
Eskişehir Sok. No. 266/A
Altındağ-Ankara

NAGİHAN AYDIN (14)
2116 Sok. No. 12/A
Bayraklı-İzmir

HÜLYA MUNGAN (16)
Çarşı Cad. Aşıklar Sok.
No. 34
Manyas-Balıkesir

SULTAN YÜCEL (15)
Brorsonsvej 41
8723 Lasning
Danimarka

ŞENAY ÇİN (14)
CEMALETTİN ÇİN (10)
Kurtuluş Mah.
30 Ağustos Cad. No. 15
Gördes-Manisa

BİRCAN PAMUK (16)
Mara Cad. Dere Sok.
No. 9/11
Mut-İçel

İBRAHİM ÇETİNER (15)
Hoca Ahmet Efendi
Cad. No. 7
Gemerek-Sıvas

JALE SOFİYAR (11)
Emek Mah. 75. Sok. 54/5
Emek-Ankara

KENDİ RESMİ ÖZLEM ARSLAN/Şiran-Gümüşhane

OĞUZ KAAN AKÇAL (12)
2. Cadde Erol Apt. 85/26
Demetevler-Ankara

GÜLAY ŞAHİN (15)
ÖZLEM ŞAHİN (11)
Gazi Mah. 7. Sok. No. 91
Silifke-İçel

SEVDA KAYNAN (14)
Sosyal Meskenler B-2
Blok Kat. 1 No. 8
Tozkoparan-İstanbul

ESMERAY GÜNDOĞDU (11)
Hamidiye Mah.
Vatan Sok. No. 15
Gerze-Sinop

Almanca Yazışma

HAKAN AKÇAL (16)
2. Cad. 85/26
Demetevler-Ankara

İngilizce Yazışma

NEDİM SOY (15)
Fatih Cad. Zambak Sok.
Gönenç Apt. No. 2/10
Yalova-İstanbul

BENAN DOĞAL (14)
Aşağı Göztepe Çiçek Çık.
Serdar Apt. B-Blok D. 9
Kadıköy - İstanbul

NİLGÜN YÜKSEL (14)
İş Bankası Türkeli Şubesi
(Adnan Yüksel Eliyle)
Türkeli-Sinop

YÜKSEL AKÇA (16)
Kurtuluş Mah. Adayol
Sok. No. 9
Salihli-Manisa

Para ve Pul Konusunda

HALİM ATAMAN (16)
Kışla Mah.
Doruk Sok. No. 44/5
Kdz. Ereğli-Zonguldak

ZÜHTÜ TOP (13)
1 Nisan Cad. No. 45
Ulubey-Ordu

SUNAY YANIKOĞLU (15)
Pazaryeri Karşısı
Melek Apt. Kat. 1
Amasra/Bartın-Zonguldak

Pul Konusunda

VAKIF ATİK (15)
Deveciler Mah.
Hasanattar Cami
Sok. No. 11
Kilis-Gaziantep

CİHAN TOPEL (14)
532. Sok. No. 68-A
Yağhaneler-İzmir

YANITLAR

GENEL YETENEK TESTLERİ

1/B, 2/B, 3/D, 4/B, 5/D, 6/B, 7/A, 8/B, 9/A, 10/B, 11/C, 12/C, 13/D, 14/C, 15/A, 16/D, 17/A, 18/C, 19/D,

DENEKTAŞI

1. 212° F, 2. Belemir, 3. 809, 4. Hollanda, 5. Dokuz yorgan eskitmek, 6. İskelet bölümü, 7. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü, 8. Altıntop, 9. İran, 10. II. Bayezit.

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1- Gaziantep, 2- inanç, ezik, 3- me, ara, 4- etiket, nem, 5- ser, mat, mi, 6- us, şu, ayak, 7- Nâbi, tren, 8- dolama, el, 9- müzik, Mete, 10- ifa, İrak.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Giresun, mi, 2- an, tesadüf, 3- zamir, boza, 4- inek, Şili, 5- aç, emu, akı, 6- ata, TM, 7- ter, tarama, 8- ezan, ye, ek, 9- Pi, emanet, 10- kemik, ler.

BALIK

Cetvelle ölçerseniz 5 nolu çizginin balığın boyuna eşit olduğunu göreceksiniz.

KİBRİTLER

V harfini oluşturan içerdeki iki kibriti, iki yandaki kibritin üzerine koyarsanız büyük bir üçgen yapabilirsiniz.

YUVA

Bilindiği gibi, leylekler yuvalarını genellikle bacaların üstüne yaparlar. 5 no'lu kuş da leylek olduğuna göre, yuva ona ait demektir.

ÇAYDANLIK

Çaydanlığın ortasındaki eksik bölümü tamamlayan parça, 9 no'lu olanıdır.

PENGUENLER

2 no'lunun gagası kısa, 3 no'lunun sol kanadı daha geniş, 4 no'lunun gözü siyah, 5 no'lunun sağ ayağı daha uzun, 6 no'lunun ise kafası ötekilere göre daha daha büyük.

Atatürk ve Spor

Nurhan AYDIN

Ölümünün 46. yılı nedeniyle, bugün bir daha saygı ile andığımız büyük kurtarıcı Atatürk, onca uğraşı arasında spora da büyük önem vermiştir.

Sporlar arasında en çok güreşi seven, zaman zaman ünlü güreşçilerimiz ile konuşmalar yapan ve onları ödüllendiren Atatürk, 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'ye ilk altın madalyayı kazandıran 61 kilo şampiyonu Yaşar Erkan'a şu telgrafı çekmiştir:

-"Kendin küçüksün ama, memleket için çok büyük iş yaptın. Artık ismin Türk spor tarihine geçti. Çok yaşa Yaşar. K. ATATÜRK."

Berlin Olimpiyat Stadı'nda 100 bin kişiye İstiklâl Marşımızı ayakta dinleten Yaşar Erkan'ı bu telgraf kazandığı altın madalyadan çok daha duygulandırmış ve sevindirmiştir.

* * *

19 Eylül 1933 Çarşamba akşamı İstanbul'daki Maksim salonunda milli takımımızın İtalya ile yaptığı güreş müsabakalarını izleyen Atatürk, İtalyanları yenen güreş milli takımımızı Florya'daki Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde yemeğe davet etmiş, sporcularımızın hepsini teker teker kutlamıştır.

Yaşar Erkan, olimpiyat dönüşünde karşılanırken

Güreşçilerimiz arasında özel bir sevgi duyduğu ağır sıklet şampiyonumuz Çoban Mehmet'e de takılmaktan kendini alakoyamayan Atatürk:

-"Sen herkesi kolayca yeniyorsun Mehmet" demiş sonra eklemişti: "Seninle güreş tutsak beni de yenebilir misin?"

Çoban Mehmet, büyük bir mahçubiyetle başını öne eğmiş:

-"Sizi bütün cihan yenemedi Paşam, ben nasıl yenebilirim?..."

Ünlü şampiyonun bu yanıtı karşısında çok duygulanan Atatürk, ağır sıklet şampiyonumuzu alnından öpmüştür.

Çoban Mehmet'in Atatürk ile ilgili anıları arasında şu ilginç sözleri de dikkati çekmektedir:

—"Rahmetli Atatürk güreşten çok iyi anlardı. Buna, bizlere huzurunda yaptırdığı güreşlerde çok şahit olmuşumdur. Biz güreşirken, yaptığımız hataları veya iyi hareketleri anında sezer, bize ihtarda bulunur veya takdirlerini bildiren sözler söylerdi. Onun iltifatlarına nail olmak bizler için sevinç ve gururların en büyüğü olurdu hiç şüphesiz."

Atatürk'ün çok sevdiği güreşçimiz Çoban Mehmet

Zehra ablam ve BEN

EVCİLİK OYUNU

Hâle Kuntay

Küçükken evcilik oyunu oynardık Zehra ablamla. Ben çocuk olurdum, o da annem. Beni elimden tutar evin içinde gezdirir, sonra da azarlardı.

Neden azarlıyorsun beni diye sorunca da anneler çocuklarını daima azarlar, diye yanıtlardı.

O gün bize Şelâle teyze çocukları ile gelmişti. Seda ile Kaan ikisi de benden küçük ama ben onlarla oyun oynamasını çok severim, çünkü hem Seda hem de Kaan çok cici, çok akıllı çocuklar.

Annem Şelâle teyze ile başbaşa kalmak istediğinden;

-"Haydi Fehmi misafirlerini odana götür, evcilik filân gibi birşeyler oynayın," dedi.

Anneme çok kızdım ama bir şey demedim. Ben artık ikinci sınıfa gidiyorum ve evcilik oynamasını artık sevmiyorum. Bu sefer Seda:

-"Haydi içerde evcilik oynayalım, ne olur, haydi," diye tutturunca, üçümüz bizim odamıza gittik.

Seda çok beceriklidir. Zehra ablamın oyuncak bebek arabasını dolabın tepesinden indirdi ve içindekileri boşalttıktan sonra arabaya Kaan'ı oturtmaya çalıştı. Kaan küçük bir bebek değil ki arabaya sığsın. Kaan da Seda'ya kızdı ama onu da oyunumuza aldık diye sevindiğinden sesini çıkartmıyordu. Seda yılmadan uğraşıyordu Kaan'ı küçük arabaya oturtabilmek için. O sıra Zehra ablam geldi odaya.

-"Ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

-"Evcilik oynayacağız," diye yanıt verdim.

-"Arabaya Kaan'ın mı oturmasını istiyorsunuz?"

-"Evet," dedi Seda.

-"O zaman üzerindeki körüğü kapatmalısınız," diye önerdi Zehra ablam.

Zehra ablam biliyorsunuz çok akıllıdır ve ne yapılması gerektiğini hep bilir. Büyüyünce ben de Zehra ablam gibi çok akıllı olmak istiyorum.

Bebek arabasının üzerindeki körüğün kapatılmasına Zehra ablam yardımcı oldu. Körük sonunda kapandı, bu kez arabanın içindeki çukura Kaan çökmesin diye bir yastık koydu Zehra ablam. Sonra da Kaan'ı kucağına aldı ve arabaya oturttu. Hepimiz bu sorun halledildi diye çok sevinmiştik. Arabada gezecek diye de en çok Kaan sevinmişti.

-"Şimdi çocuğumuzu dolaştıracağız," dedi Seda.

-"Nasıl çocuğumuzu?" diye sordum.

-"Canım evcilik oynuyoruz ya..."

-"E e e?"

-"Kaan bizim çocuğumuz, ben onun annesiyim, sen de babasısın," dedi Seda.

-"Ben de halasıyım," dedi Zehra ablam. "Haydi halasına getirin çocuğu. Bugün bayrammış, çocuk halasının elini öpecek, halası da ona bayram hediyesi verecek."

Kaan sevinç içindeydi. Hem arabada gezecek, sonunda da bir armağan alacaktı.

-"Ben ne yapacağım?" diye sordum.

-"Sen baba değil misin, arabayı iteceksin," dedi Seda.

Zaten ne oynasak hep en tatsız iş bana düşer.

ELİF
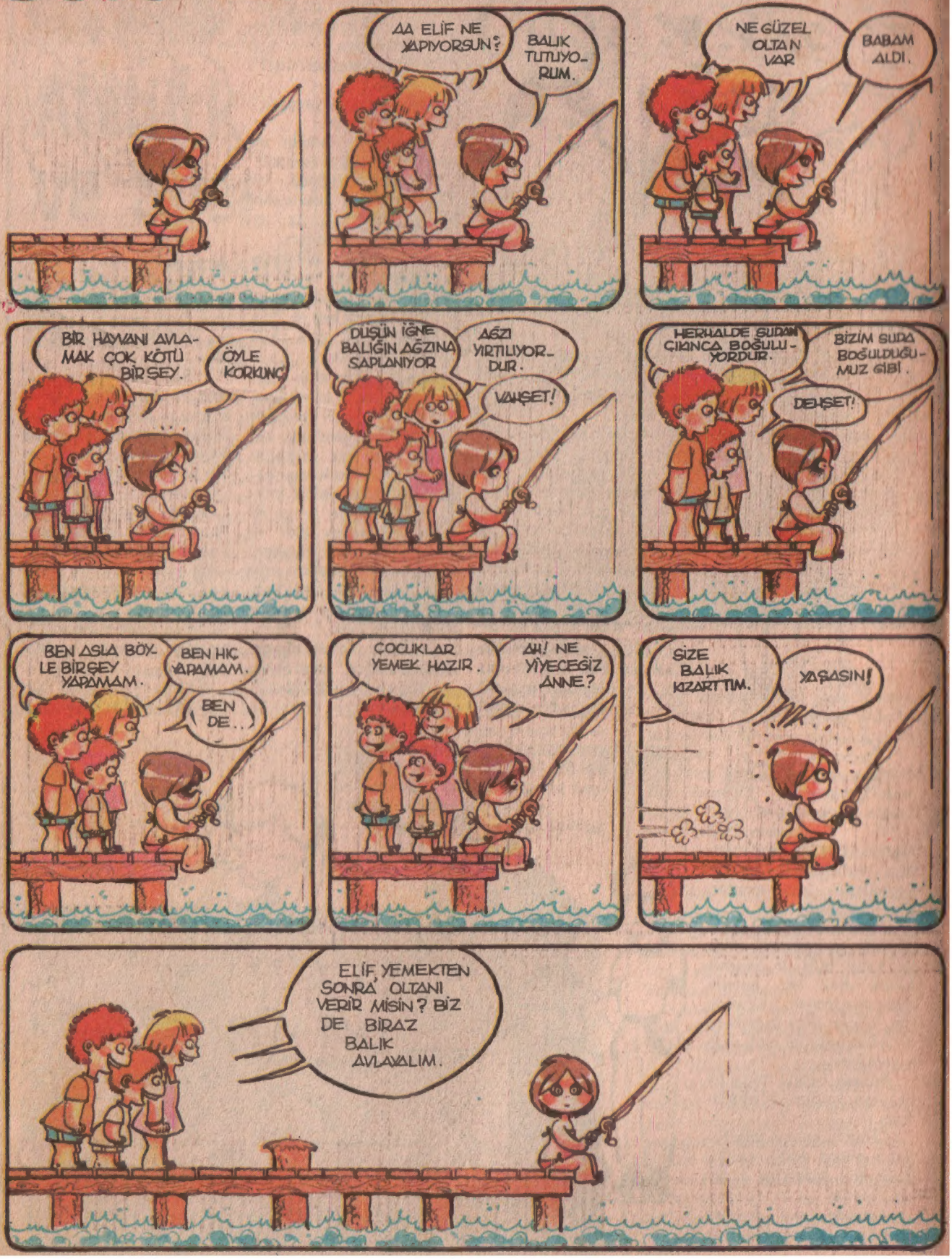
melike SÖNMEZ
ismail GÜLGEÇ